

Sistem de partide - XV -

28 dec. '37 - 1938 –

Vezi obligatoriu fișierul anterior

LD atenție obligatorie la firele paralele:

/ Tensiunile legate de decretul de **revizuire a cetățeniei evreilor** - fișier **Antisemitism III**

/ Tensiunile iscate prin acțiunile de **persecutare a legionarilor** - fișier **G de F X**

/ Manevrelor și agitațiile legate de **campania electorală** - fișier **Sistem de partid XV**

/ În mare secret , **pregătirea loviturii de stat** - fișier **Monarhie VI**

Guvern Goga -Cuza . 29 dec.'37 - 10 febr. '38

1.) **LD:semnale:consecvența programului gogo -cuzist :< România ,românilor ! >**

a) [15 dec. 1930] Ce **ilaritate** era semnalată de stenografi , prin decembrie 1930 , când **N.Coroideanu** (PNT) aruncase lui **ACCuza " gluma "** **de a pretinde , poate , guvernarea !**

Atunci, **ACCuza** , **imperturbabil** , a marșat serios , **ignorând bășcălia** , spunând că **LANC s-a creat abia în 1923** ; că , precum PNT , **i-au trebuit 10 ani de opoziție** , **pentru a crea un mare curent popular** ; că , poate , va câștiga alegerile în 1933 sau '34 ... și atunci **va vedea cum va mai vorbi Madgearu** despre **programul LANC !** Atunci spunea Cuza că **problema nr 1** pe care o va rezolva LANC va fi **" problema jidănească "**

(Legisl.I PNT , ses a III -a ordinară , MO 21, 15 dec.1930)

b.) [30 aug.1932] **ACCuza** prezintă **doctrina LANC** ; istoric al **antisemitismului românesc** ; **programul antisemit LANC** ; **reforma Constituției** și a legilor organice ; **eliminarea evreilor din România** .Atunci își exprimă el **satisfacția și bucuria** pentru **similitudinea programului LANC cu programul lui Hitler** .

(Legislatura II PNT , sesiunea extraord. iul-oct 1932, MO 19, 30 aug.'32)

c.) [24 mart.1933] **ACCuza** , în toiul scandalului Skoda , oferea un **"guvern de autoritate"** , pe care **îl avea și voia să-l propună Regelui** .

Făcând **apologia lui Hitler** , ajuns la putere în Germania , el prevedea că **" mișcarea națională de mâine "** , în România , va fi **" mișcarea LANC "**

(Legisl.II PNT , ses.ordinară , nov.'32 -apr.'33 , MO 72, 24 mart. '33)

d.) [24 febr.'34] **Octavian Goga** (P.N.Agrar) : rolul de " apostolat " ce și-l adjudecă PNA ; **necesitatea ralierei la acest curent a tuturor mișcărilor " sincer naționale "** ; **apelul la toți patrioții liberi sau din închisori** (vizate LANC și Gde F) ;

scopul mișcării : de a **prelua puterea în stat** și de a-i da o **nouă organizare** .

Atunci lansează el lozincă mobilizatoare **" România , românilor ! "**

(Legislatura PNL . Ses. ordinară febr.-apr.'34, MO11, 24 febr.'34)

e.) [2 mart.'34] **ACCuza** expune **Program de guvernare** . Cine să-l realizeze ?

Lansează cele 3 ipoteze : PNL (nici într-un caz !) ; LANC ; **Guvern de concentrare** .

(Legislatura PNL . Ses. ordinară febr.-apr.'34, MO 16 , 2 mart. '34)

f.) [14 iulie '35 / 29 nov.] **Gh.A.Cuza** anunță și prezintă în parlament **fuziunea LANC+ PNA** , prezintă **Programul PNC** : **" În ordinea politică Vrem România a Românilor .**

Vrem ca stăpânirea politică , economică și culturală a națiunii dominante , să se afirme desrobită de orice amestec parazitar .

Vrem aplicarea principiului național la funcțiunile de Stat

și punerea în valoare a **proportionalității numerice , în sens etnic.**

la toate **întreprinderile particulare din România.**

Vrem ca armata națională, justiția, administrația și învățământul de Stat ,
să fie **în mâinile națiunii dominante , pentru a asigura**

în prima perioadă de consolidare a Statului, **valorificarea principiului național.**

Se va avea în vedere **principiul proportionalității numerice**

și la înscrierea în **institutele superioare de învățământ."**

(Legislatura PNL.Sesiunea a III-a ordinară , 15 nov.'35- apr.'36, MO 5, 29 nov.'35)

g.) [**29 nov.'35**] **Bloc Național Parlamentar : PNC + Fr.Românesc ,**

II. Afirmarea caracterului național și creștin al Statului nostru ,

prin lupta fără șovăire pentru **realizarea lozincii România a Românilor.**

Pentru **atingerea acestui scop și pentru a asigura în mod real**

stăpânirea politică a națiunii dominante , desrobită de orice amestec parazitar ,

Blocul Parlamentar revendică :

1. Aplicarea principiului național în armată , justiție , administrație , în învățământul de stat
secundar și superior , precum și în toate funcțiunile sau întreprinderile de Stat ;
de asemenea , realizarea proportionalității în sens etnic

la toate întreprinderile particulare din România.

(Legislatura PNL.Sesiunea a III-a ordinară , MO 5 , șed. de vineri , 29 nov.'35 ,)

h.) [**1 mart.'37**] **O.Goga : Eu cred că acest rol al comunistilor există, persistă.**

Nu știu cum a intervenit în ultimul timp un **adagiu** , care trece din gură în gură ,

și care este cu foarte multă insistență **pus în circulație** de niște oameni , care sunt interesați ,

adagiul este : nu există comunism în România! Eu însă vă spun că **țara este plină**

de o rețea comunistă , care lucrează , care se manifestă în mod permanent ... (întreruperi)

Da, o rețea comunistă și nu știu dacă dvs nu vi s-a pus la dispoziție tot felul de reviste ,

sunt reviste periodice , numărul lor este de 50 [-----]

eu cred că **se face un exces de zel ,luându-se o atitudine de prigoană împotriva studenților.**

[-----] , după moartea regretatului Duca , și atunci am spus :

nu trebuie să ne întindem acum într-o atitudine de prigonire împotriva studenților ;

să se facă ordine , dar să nu se cadă în greșala de a se exagera.

Ei bine , **acum se exagerează. Se arestează toți acești băieți pe capete.**

Eu vă spun - poate sunt greșit , dvs să judecați : **tâmpile fierbinți ale tineretului**

mai bine vreau să le văd angajate pentru mișcarea naționalistă ,

dacă vreți , extremistă , decât pentru mișcarea comunistă din România.

(Legislatura PNL,Sesiunea a IV-a ordinară ,1 mart.'37)

Din doctrina și programul PNC / 1930-1937

2.) Carol al II-lea ,Regele României, *Însemnări zilnice* , 2 nov.- 31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6

Editura **Scripta**, București , 1995 , pag. 128 - 135

Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș .Prefață , I.Scurtu

Doc.integral : fișeir Monarhie VI

[-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▫ **Sucesiunea ;**

Tătăărăscu

Eu am fost foarte mulțumit de această **guvernare a lui Tătăărăscu ,**
în cursul căreia s-au făcut progrese.

Opoziția

" Bineînțeles , **oposiția cere să vie altcineva.** Opoziția , de fapt , sunt **național-țărăniștii ,**
cu **Maniu** , și **Garda de Fier** a lui **Zelea Codreanu .**

Cu Maniu va fi greu , și experiențele din trecut nu mă încurajează să fac apel la el ,

iar **cu Codreanu este imposibil** , vrea să facă o **complectă răsturnare** a ordinii sociale
și a politicii noastre externe tradiționale. [-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ Alegerile

[LD : iată o confirmare fără echivoc a **voinței regale** în **impunerea guvernului Tătărescu** .
Călcând uzanțele **constituționale** , călcând **voința șefului PNL**, trecând peste uzura guvernării, și peste opoziția declanșată ; **o dovadă în plus a acceptării lui Tătărescu** de a se preta la aceste încălcări ; dar și **o scoatere de sub eticheta de " camarilist "** a lui **Franasovici** .]

Cu toată opoziția lui Dinu Brătianu și cu toate că erau considerente care pledau contra , că după 4 ani PNL era uzat , **totuși a primit și**, prin mijlocul lui decembrie , **au loc alegeri** . S-a făcut înainte **o remaniere** , care l-a adus pe **Franasovici** la Ministerul de Interne. Fostul subsecretar la Interne din timpul lui Ionel Brătianu și Duca, cunoștea meseria asta , **dar și el era un partizan al retragerii de la guvern**.

Am impresia că **nu și-a dat prea mult silința** , luând **drept scuză ca alegerile să fie cinstite** , și **rezultatul a fost că Guvernul a fost învins !** [-----]

Carol II / nov.-31dec.'37

▣ Formule de guvernare post -electorale

[LD : se pot detecta **diversele " mișcări "** , pe care Carol le-a făcut pentru a-și impune voința . Ele vădesc o adevărată **artă în jocul vicleniilor politice** : **cheamă** la consultări pe **Mihalache** (care nu mai era șeful PNT) și-i pune iar **condiția colaborării cu Vaida**, **scontând pe refuz** ; **sare** -chiar dacă motivat - **peste consultarea lui CZCodreanu**, al treilea partid de pe lista procentuală , declanșând **războiul pe viață și pe moarte** cu legionarii ;

ajunge astfel la **singura soluție : guvern Goșa -Cuza** , căruia îi propune însă **colaborarea cu elemente național-țărăniște nemulțumite de Maniu** . Să dăm Cesarului ce-i a Cesarului !]

" Neatingând cele 40 % spre a putea avea majoritatea , opoziția nefiind dispusă să colaboreze , **Tătărescu n-a putut continua cum am dorit și cum am crezut că ar fi bine**.

PNT, Maniu, Mihalache ...

[LD : la acest capitol sunt înclinată să dau oarecare dreptate lui Carol.

Sigur, istoria nu se poate întoarce înapoi , dar intransigența și lipsa totală de flexibilitate a lui Maniu și Mihalache , au cântărit greu în acel moment .

De ce atâta îndârjire contra lui Vaida , și atâta indulgență față de Codreanu ?

Cândva , prin 1941 sau 1943 - trebuie să găsesc mărturia - Maniu se va împăca cu Vaida ... dar cât de târziu și cât de fără folos !]

"Urmând uzanțele constituționale , am făcut **apel celui de al doilea partid**

de pe **lista procentuală** . Considerând că **relațiunile mele personale** nu permiteau

o bună colaborare cu Maniu , **i-am chemat pe Mihalache** ,

rugându-l pe el **de a forma guvernul** , punându-i însă **o condiție** :

de a colabora cu unele elemente naționaliste de dreapta , cum sunt acelea grupate

împrejurul lui **Vaida -Voevod**. Am făcut aceasta și i-am explicat de ce :

că, în aceste momente , când **elementele extremiste ale Gărzii de Fier iau un avânt** ,

consider bine ca **o tentă naționalistă să fie indicată de guvern** ,

și **ca aceasta să nu fie a Gărzii** , care , astfel, **ar putea fi demonetizată** .

" **Mihalache** , însă, **face prostia** că, plecând de la mine , dimineața își consultă prietenii și, fără a lua contact cu Vaida, seara, **refuză însărcinarea dată** .

A fost o prostie de manevră politică , căci convigerea mea este că **Vaida n-ar fi primit**

colaborarea cu **elementele prea democratice** , după gustul său,

dimprejurul lui Mihalache și Maniu .

El ar fi fost , în acel caz, acela care se pune fața de mine într-o lumină defavorabilă .

S-ar fi făcut astfel apel la **elementele naționaliste** , cari , **refuzând**,

n-ar mai fi avut dreptul de a se considera lăsate la o parte ,

naționaliștii -țărăniști puri ar fi avut , astfel, cea mai **puternică armă** pentru guvernarea lor .

Intransigența Maniu -Madgearu , lipsa lor de **suplețe politică** ,

au făcut ca **acel plan al meu să cadă în apă** ." [-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ Pactul Maniu -Codreanu = șah la rege

[LD : din nou, fără echivoc , sincer și mâhnit , degetul pe rană : **pactul a fost șah la rege !**
Peste această jignire , Carol nu dorea sau nu putea trece !]

" Maniu, în timpul alegerilor, mai făcuse un **gest pe care îl consider complet lipsit de estetică [etică] politică** .

A făcut cu Codreanu **o înțelegere de control electoral**, control , de fapt , al cinstei alegerilor . S- a făcut **mult zgomot** împrejurul acestui aranjament , zgomot care **a produs o confuzie** și care a făcut ca **mulți să creadă că**, în fond, **acesta a fost scopul ei**, **deși Maniu a dezmințit** cu vehemență acest lucru . În tot cazul, aspectul oricărei **înțelegeri politice între partide atât de diametral opuse** , ca program și metode , a fost și așa **o lipsă de etică** , care , **în mentalitatea politicianilor, nu conta**.

Nevoia de a împiedica pe un rival să aibă succes și de a lovi într-un inamic ,

în speță eu , sub scuză liberală , justifică orice manevre , orice acuplare hibridă , și împotriva naturii. Poate **dacă** Maniu n-ar fi făcut acest gest ,

în care prea **vădit a voit să facă șah regelui** , **aș fi fost mai bine dispus către el și ai lui , am fi putut mai ușor să găsim un teren de înțelegere mutuală .** " [-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Garda de Fier la guvern ?**

[LD : vreau să fiu și eu tranșantă , lăsând la o parte orice părtinire :

Se poate afirma că regele Carol **a îndepărtat de la guvernare** Garda de Fier ? **Da !**

Se poate afirma că , prin aceasta , **a amânat cu încă 3 ani** , instaurarea unei **dictaturi de tip extremist** în România ? **Da !**

Se poate spune că , prin aceasta , **a amânat cu 3 ani**

ancorarea României în politica Axei ? Da !

Se poate spune că acest moment a însemnat **războiul deschis Carol -Garda ? Da !**

(De sigur, răspunsurile sunt bi-sau multi-valente , în funcție de opinia privind promotorii)

" Normal, după tabloul prezenței electorale , **aș fi trebuit să chem pe Codreanu .**

Nimeni, în afară de legionari , n-ar fi aprobat acest gest.

Pentru mine , era o totală și absolută imposibilitate.

Metodele teroriste ce le adoptase , **antisemitismul violent, ideile lor vădit radicale** în politica externă, **răsturnarea alianțelor , legătura antinaturală** de a se apropia numai de Germania , în general toate **metodele lor radicale și antisociale.** " [-----]

Carol II / nov.-dec.'37

▣ **Soluția : guvern Goga -Cuza**

[LD : în aceeași manieră directă :

Se poate spune că , guvernul Goga a fost adus deliberat , , ca **un guvern temporar ? Da !**

Se poate spune că prin aceasta Carol urmărea să dea **lovitura de grație partidelor ? Da !**

Se poate spune că **România avea nevoie de o altă Constituție ? Nu !**

Se poate spune că , din aceleași rațiuni, **Carol trebuia să dea lovitura de stat ? Nu !**

(Chestionarul acesta ar putea continua , și răspunsurile vor fi din ce în ce mai multe deoarece Carol le încredințează jurnalului său intim)

Mărturisirile lui Carol caracterizate de el "**manevre politice**" ,

sunt **cinice, calculate , dure**, dezvăluind înclinarea sa spre **intrigă și combinații** , mergând până la **urzirea de crime**. (Dacă am avut vreodată un dubiu în ce privește

"mâna" lui Carol în asasinarea lui Duca, citindu-i aceste rânduri , dubiile s-au risipit)

Deviza "**divide et impera**" , la Carol , nu are **nici un scrupul moral :**

Goga, prins în capcana ambițiilor de putere , dorind , deopotrivă,

lichidarea legionarilor dar și alungarea evreilor ;

Călinescu , pe post de **anihilator** al exceselor antisemite ale cuziștilor ,

dar de **secondant** în lichidarea Gărzii de Fier ; Micescu , ca un paratrăsnet la reacțiile externe .

Și toate acestea, cu riscurile pe care era conștient că le va provoca,

numai ca **să poată fi " liber"** , ca prin "**măsuri mai forte**" , să se "**descătușeze**"

de tirania partidelor , adică să introducă **domnia personală .]**

" Mi-a rămas, deci , **o singură soluție constituțională** ,

aceea de a face apel național -creștinilor lui Goga și Cuza .

Este , desigur, o soluție proastă , dar , totuși, cea mai puțin [proastă] .

"Sunt perfect conștient că o guvernare cu aceste elemente destul de hotărât antisemite nu va putea fi una de lungă durată și că , după aceea,

voi fi liber să pot lua măsuri mai forte , măsuri care să mă descătușează , atâta țara , cât și pe mine , de tirania atât de nepatriotică a meschinilor interese de partid .

" Cum era de așteptat , atâta a aștepta Goga , era împlinirea ambițiilor sale ; umflându-se ca un broscoi, primește a forma guvernul în condițiile care i le-am impus .

" Procedând după aceeași metodă ca cu Mihalache , dar invers, am impus colaborarea unor elemente național-țărăniști cari erau nemulțumite cu veșnicile acte de opoziție sterilă ale lui Maniu .

" Guvernul s-a format cu [AC] Cuza vicepreședinte, fără portofoliu,

I. Antonescu la Apărarea Națională , o ultimă încercare cu acest ambițios nestabil ,

cu trei național-țărăniști disidenți : Armand Călinescu la Interne, o garanție pentru mine,

Rădulescu -Mehedinți la Justiție și Virgil Potârncă la Agricultură .

Externele le-a luat cel mai deștept dintre toți, Istrate Micescu .

Grație infiltrării democratice , am putut obține o frână pentru anumite excese ce erau de temut, și bine am făcut.

"Acum mai este un punct important : Goga , mai ales, și ACCuza sunt

dușmani de moarte ai gardiștilor și hotărâți a întreprinde orice pentru exterminarea lor.

În aceasta vor fi perfect secondați de Călinescu , care este complet de acord cu ei . "

[-----]

Carol II / 1 ian. - 18 mai '38

▣ Lovitura de stat

[LD : Ne vor lipsi foarte tare mărturiile lui Carol pentru această început de an 1938 .

Este un imens prejudiciu care se aduce scrierii istoriei , prin distrugerea unor mărturii.

În cazul Caietelor lui Carol, oare cine și când a avut interesul să le rupă ?

Carol ? Colaboratorii ?]

Nota ediției : Filele 1-48 lipsesc din manuscris. *

Așa cum face mențiune autorul în pagina de titlu - și pe care o reproducem întocmai -

Caietul 4 debutează cu ziua de 1 ianuarie 1938 . Prin smulgerea din manuscris

a primelor 48 de file, data de început a acestui Caiet, este 18 mai 1938 .

Carol II / nov.-dec.'37

3.) Armand Călinescu , Însemnări zilnice : 23-28 dec.'37

[LD : Îregistrez cu strângere de inimă felul cum Carol, prin interpușii săi

- g-ralii Condeescu și Urdăreanu - a ajuns la formula guvernului Goga .

Fiecare mișcare , fiecare personaj, fiecare tranzacție - în cunoștință de cauză sau nu -

făcând jocul scenariului ticluit de Carol. După Tătăreanu ... Călinescu !

Și declicul din sufletul și conștiința lui Călinescu care-și părăsește partidul

crezul, prietenii și își leagă , din acel moment, destinul - ca om și politician - de Carol II .

Nu încerc o caracterizare a lui Călinescu. Multă cerneală a curs , în această încercare .

Atunci și mai târziu . Pozitiv și negativ. În orice caz , săptămâna 24 -28 dec. ,

a însemnat pentru el "aruncarea zarului " ... De aceea consemnez .]

Doc. integral : fișier XVI - Guv.Goga.

Călinescu / 23 dec.'37

▣ Mesaje , tratative, culise.

" Văd pe generalul Condeescu și îi spun să transmită Rex că

sânt același devotat Coroanei, nu din platitudine, ci din convingere .

La ora 3, Condeescu mă cheamă la el.

Găsesc pe Urdăreanu , care luase masa împreună cu Goga [între timp] plecat .
Urdăreanu îm cere cuvântul de onoare asupra discrețiunii celor ce-mi va comunica .
**Partidul N.T nu va mai fi chemat la guvern cât va fi regele ,
să știu că Regele se va lupta până la ultima limită .**

S-a hotărât să constituie imediat un guvern Goga,
cu concursul meu , Ghelmegeanu și Potârcă .

Mă întrebă dacă primesc Ministerul de Justiție.

Răspund că sunt nemulțumit de politica lui Maniu, pe care o consider **dăunătoare țării
și coroanei** . Intenționez să mă retrag din Cameră pe acest motiv .

[-----]

Călinescu / 23, 24 dec.'37

▣ **Întrevederea cu Goga. Programul .**

" Seara, între orele 11 -12 noaptea, **lungă întrevedere cu Goga, la Condeescu acasă** ,
în prezența acestuia.

Goga își dezvoltă programul , pe care l-a discutat într-o audiență particulară
în dupăamiaza zilei . Cuprinde :

- 1.**Chestia națională : verificarea evreeilor intrați după război,sesizarea Genevei,
controlul averilor evreești , anularea brevetelor de cârciumi evreești etc.**
- 2.Probleme sociale : **ieftinirea traiului** , anularea **delictelor silvice**, libertatea fabricării **țuicii** ;
3. Politice : **ridicarea cenzurii , dizolvarea consiliilor comunale etc .**

[-----]

Călinescu / 24, 25 , dec.'37

▣ **Tătăreșcu, Dinu Brătianu**

M-a chemat Dinu Brătianu , care m-a întrebat
ce avem de gând să gacem cu Garda de Fier?

E o greșeală politică ce am adus noi.

Răspund că Maniu e obligat să mergă alături . Spun lui Dinu Brătianu de ce nu ia guvernul el
personal. **Răspunde : < Acum la faliment ? Eu am fost de părere să plecăm >**

Lungă întrevedere cu **Goga** . Îmi spune că **Tătăreșcu a fost chemat la rege ieri**
și i-a spus că încercarea de a asigura prima majoritară ... inutilă .

Va trebui să se retragă . Tătăreșcu cere 3 zile și întreabă cine va veni .

Rex răspunde : < Nu știu încă ! > [-----]

Călinescu / 25, 26, dec.'37

▣ **Gabriel Marinescu , Elena Lupescu**

Goga îmi spune că **Gabriel Marinescu va rămâne la prefectura poliției** .

Urdăreanu i-a spus din partea Rex că-l **autoriză ca în prima ședință a Consiliului**
să spună că **oricine va veni , pentru orice chestiune, din partea d-nei L [upescu] ,
la orice ministru sau autoritate, să fie imediat sancționat**

Călinescu / 26 - 27 dec.'37

▣ **Ultimele aranjamente : Antonescu .**

Ghelmegeanu merge cu mine la Urdăreanu . **Acceptase să intre în guvern .**

Acum revine. Probabil **influența nevestii.**

Urdăreanu pleacă la Sinaia. La 11 noaptea îi spun că combinația nu merge.

Se înapoiază la 4 nopatea. Ne întâlnim la el , Goga și eu .

Hotărâm forma de guvern de colaborare . Cer să intre și general Antonescu .

Goga a fost de aceeași părere și l-a cerut regelui.

Regele l-a acceptat la Comunicații, luând primul ministru Armata .

Discut cu Ionel Antonescu .Nu primește decât dacă i se dă Armata .

Garanții că nu mergem cu Germania. **Antonescu ar vrea să-l luăm și pe Gh.Brătianu**

S-a și întâlnit, dar combinația cade .

Călinescu / 28 dec.'37

▣ Constituirea guvernului

" Se constituie guvernul. Rex subliniază caracterul de colaborare.

Vorbind cu mine , apoi , îmi spune că are toată încrederea .

Adaugă : **< Îți mulțumesc pentru ce ai făcut pentru mine >**

Armd.Călinescu / 23-28 dec. '37

A.Călinescu , retro' Notă * -Fișier I .Monarhia-

ian.-febr.'27

Actul dela 4 ian.'25 domină preocupările politice,în consfătuiri tainice.

Mihalache,fără a-și consulta colaboratorii,la o întrunire la Craiova.[-----]

afirmă necesitatea aducerii Prințului ,decît o regență de 13 ani.

Lupu nu aprobă atitudinea lui Mihalache.

Argetoianu îi spune lui Călinescu că **PNȚ face o mare greșală ;[**

Vint. Brătianu îi spune că ceea ce face **PNȚ**

este<o crimă și o idiotie și aveți să vă rupeți gîtul > (p.62-64)

////////////////////////////////////

Călinescu/:

20 iul-sept.'27

Regele Ferdinand încetează din viață,la Sinaia,la 20 iul.'27 În mormîntat la Curtea de Argeș.

Regele Mihai și **Regența** se prezintă în parlament și **depun jurămîntul.**

/ **PNȚ** se întrunește în ședință specială, pentru a-și fixa atitudinea.Se confruntă 2 p.d.v.:

a) **Mihalache și Lunian** -împotriva regenței,să nu o recunoaștem.

să încercăm să aducem pe **Carol pe tron.**

b) **Stere** -urcarea pe tron a **regelui Mihai**,inevitabilă.

Maniu înclină spre Stere,se hotărăște o **Declarație** în Cameră ,fără a pomeni regența,
dar care să ceară înlăturarea guvernului și alegeri libere.

/ [aug.-sept'27] **Madgearu** este trimis la Paris,are explicații cu **Carol**,care declară că va respecta
Constituția,că nu dorește dictatură,că va guverna prin partide.

Madgearu îi cere **despărțirea de Lupeasca.**

Carol i-ar fi răspuns că **legătura aceasta nu a avut nici o influență** asupra renunțării sale
la tron,că **se va despărți de ea cînd va crede el** ,și nu ca un rezultat al injoncțiunilor din țară:

<Eu nu voesc să fiu un rege umilit .> (p.70-71)

////////////////////////////////////

Călinescu /Prințul -Lupeasca- principesa Elena

/ [6-8 mai 1928] **Adunarea PNȚ dela Alba Iulia.**

De la Londra ,vine știrea că prințul **Carol**,a încercat să vină în țară,cu avioane închiriate,
din Londra. Tentativa a eșuat lamentabil.

"**Faptul că era însoțit de dna Lupeșcu i-a înstrăinat ultimele simpatii."**

PNȚ nu știa nimic de asta.**Mihalache era la curent și agreiase planul.**

dar s-a supărat pentru că era cu jidoavca.

[21 iunie 1928] **Divorțul principesei-mamă Elena a României cu Carol Caraiman**

,prin **anularea actului de căsătorie** (Atena,10 martie 1921).

Avocatul lui **Carol** a spus că prințul se opune divorțului,că a chemat-o deseori pe principesa
să-l urmeze la Paris. (p.83-84)

////////////////////////////////////

Călinescu / Restaurația

/ 7 iunie 1930. La **Madgearu** acasă:Ghelmegeanu,Mantu etc.și Blumenfeld.

"Madgearu,vădit abătut, povestește cele întîmplate. **Guvernul nu a știut de venirea Prințului."**

Trimiterea unor ofițeri la poștă și prefectura poliției ,din ordinul prințului,**a surprins pe miniștri.**

Întrebați,**Vaida și Angelscu au dat din umeri.**(ministr.și subsecret.de stat la Interne)

Evident ,prințul trece peste capul guvernului.

În guvern,conflictul este pe tema :**prințul să fie regent sau rege?**

... **Dar prințul i-a comunicat lui Maniu că vrea să-și ocupe tronul !**

/ **Madgearu** (afirmînd că nu va intra în guvern

<Frumos pentru debut [...] Am jurat credință regelui Mihai .Fac parte dintr-un neam de comercianți [...]
de modă veche,care își țin cuvîntul dat. >

/Seara, la președinție [guv.] .**Mihalache**,obosit,îi spune că **Maniu nu vrea să păstreze guvenul.**

și că formula va fi trecerea pe seama unui **alt guvern (Guv.Mironescu).**

Se pregătesc decretele pentru a doua zi. (p.87-89)

////////////////////////////////////

Călinescu /: Principesa Elena

oct.-nov.'32, **gouv. Maniu.**

Mihalache (ministr. Interne) îl cheamă : **problemă gravă !**

M.S. Elena vrea să vie în țară (prima oară după restaurație, când se stabilise în Italia).

Regele: se opune. **Titulescu** : consideră că chestiunea trebuie lichidată, guvernul să se împotrivescă.

Maniu : **trebuie lăsată, să se trateze cu ea;**

Mihalache: să fie întâmpinată la Jimbolia, convinsă să se întoarcă ;

Se hotărăște să fie lăsată. **Titulescu** comunică regelui că este o chestiune a guvernului, care o va rezolva. **Principesa** sosește la Jimbolia, vagonul este atașat și dirijat... spre Mogoșoaia.

Maniu vorbește cu principesa:

1. Ea nu are oameni mai favorabili ca **Maniu, Titulescu și Mihalache**: să-i asculte ! ;

2. Ca prințesă "română" trebuie să se supună regelui, capul fam. regale;

3. Dacă se socotește "prințesă străină", **gouv. nu o poate lăsa să stea în țară.**

////////////////////////////////////

Călinescu / Carol : oamenii dictaturii !

[5 febr.'34] **Vaida** s-a întâlnit cu **Argetoianu**, căruia i-a spus că e nevoie de o "mână forte".

(în timpul guvernării lorga, regele a recomandat lui **Argetoianu** să se apropie de **Vaida**, că are "idei interesante" care i-ar place!)

[27 febr.'34] **Mihalache** în audiență la rege îi spune:

<Se vorbește că M.V.s-ar gândi la dictatură.>

Regele îl contrazice, că vrea guvernare prin partide, dar cu randament. (p.212-213)

[19 mart.'34] **Mironescu** spune lui Călinescu că, în audiență la rege,

acesta i-a spus că are altă "formulă", că nu mai merge cu partidele.

Lupu spune lui Călinescu că, în audiență la rege, i-a reproșat că, în 4 ani de la restaurație,

a schimbat 11 guverne, și a declanșat 3 alegeri generale; că a "difuzat" partidele;

și că o dictatură ar fi fatală. (p.216)

[30 mart.'34] **Xeni** îi povestește că regele l-a întrebat despre programul G.de F. și

a enumerat aprobativ câteva puncte: **desființarea partidelor, desființarea parlamentului,**

spiritul organizator al lui **Codreanu**. "Xeni a plecat alarmat" .

[5 apr.'34] la palat, masă în cinstea lui Petain. **Regele** spune acestuia că este pentru

un guvern al "bunului Cezar". **Titulescu** consternat. (p.217)

[2 mart.'35] **Tătărescu** spune lui **Titulescu** că regele i-a sugerat o modificare de constituție, dar el nu a primit.

[18-19 mai'35] **Titulescu** (prin **Ralea**) recomandă ca **PNȚ să nu se împotrivescă modificării**

constituției, pe care o intenționează Tătărescu. (p. 254)

[24 sept.'35] **Singeorgiu** (informatorul regelui, dar și a lui Călinescu?) spune lui Călinescu că **Regele** i-ar fi spus: **<La urma urmei, eu pot merge și cu constituția aceasta, dar Dudaia, nu! >**

[7 nov.'35] **Regele** din ce în ce mai supărat pe **Titulescu**, care vrea să dicteze în toate...

Ar vrea pe **Vaida-Goga-Argetoianu**, spre a întâri o "a treia forță" și

a ieși din jocul celor două partide și a scorbri pe Titulescu.

////////////////////////////////////

Călinescu /: **Carol -Lupeasca**

[23 ian.'36] **Vaida** i-a transmis printr-un amic: **<Eu m-am fixat! Dela rex nu se poate obține nimic.**

E pus să facă o trăsnaie. [...] noi ne pierdem vremea [...] iar între timp ni se joacă destinele țării. [...]

M-am convins că **politica e condusă de dna L, care face și desface ministerele.**

La timp, ea va ști să fie și rasistă. **Regele e bolnav de insuficiență cerebrală cronică,**

acesta e diagnosticul meu de medic. > (p. 286)

////////////////////////////////////

Călinescu /: **Tătărescu și Călinescu = oamenii regelui în PNL și PNȚ**

Ian.'36 . **Mihalache** redactează o scrisoare către rege, nu o trimite, dar transmite mesajul

prin regina **Elisabeta** : **< PNȚ este pe punctul să-și schimbe radical atitudinea sa.**

În cazul cel mai favorabil, va triumfa tactica lui Maniu, dar poate să fie și mai mult. [...]

dacă regele a înțeles că după audiența mea [...] eu trebuia să mă închin

și la icoanele la care s-a închinat Duca,

ei bine, să știe MS că **eu voi prefera să stau 10 ani înaintea porții din față,**

dar la cea din dos nu mă duc! > (p.286-287)

////////////////////////////////////

20 martie'36. **Franasovici** sugerează regelui ideea de a vorbi cu "tinerii" din PNȚ.

Regele f.favorabil, să fie chemați !

Inculeț transmite dela rege: < Voi vedea pe Călinescu și Madgearu >

Cu autorizarea lui Mihalache, Călinescu va face cerere de audiență. (p.294-295)

25 mai '36. Călinescu în primă audiență la rege (p.303-304)

După audiență, a circulat "legenda" că

ar fi destinat să joace rolul lui Tătărescu de la liberali.

"Caracteristic pentru lipsa de seriozitate cu care sînt judecate destinele politice la noi"

[**LD : Călinescu - Carol II .Etapela apropierii , culisele,episoadele , machiavelismele care vor duce la trecerea lui Călinescu de partea lui Carol (toamna '36 -anul 1937) (p.303-304)**

////////////////////////////////////

Călinescu / 24- 28 dec.'37

4.) Iuliu Maniu , Gh.Brătianu , CZ Codreanu , Declarații , 31 dec.'37

(rev." Parlamentul Românesc " , an VIII , nr . 255-258, 31 dec.'37)

Iuliu Maniu / 20 dec. '37

DI Iuliu Maniu a avut cuvânt hotărîtor în demiterea guvernului tătărăscian .

Îndată după cunoașterea rezultatului alegerilor din 20 decembrie,

d-sa a făcut următoarele declarații :

" **Încrederea țării** față de guvern s-ar fi putut demonstra prin cel puțin **51% a voturilor**, iar **majoritatea parlamentară** prin cel puțin **40% ale acestor voturi** .

" **Guvernul Tătărăscu** a dovedit prin urmare el însuși , prin **alegeri siluite și viciate** prin abuzurile cunoscute ,

că nu dispune nici de asentimentul țării și nici de majoritatea parlamentară .

" Este deci evident că **în mod constituțional parlamentar** ,

nu mai poate să rămână nici o zi la putere .

Orice zi pe care ar mai petrece-o la cârma țării ,

ar însemna o guvernare neconstituțională și neparlamentară .

" **Guvernul Tătărăscu a înșelat** atunci când a spus că dispune de încrederea țării și că poate să realizeze o majoritate parlamentară .

Guvernul Tătărăscu s-a dovedit rău informat și că nu judecă obiectiv , prevăzător și dezinteresat problemele de stat .

Deci dl Tătărăscu și guvernul său nu mai pot rămâne nici un ceas mai departe ,

fără a aduce mari prejudicii drepturilor și intereselor națiunii.

"Cred că a fost deajuns marea încurcătură în care a adus Țara , de a rămâne el la guvern

și a face alegerile și este cu totul **de prisos și păgubitor ca să o aducă într-o nouă încurcătură** , forțând lucruri de neconceput și imposibile.

" Se poate prevedea cu toată siguranța că din Parlamentul compus pe baza alegerilor făcute de guvernul Tătărăscu , **nu poate rezulta un guvern de colaborare** capabil de muncă .

Deci situația trebuie lichidată fără amânare , imediat .

" **Este incontestabil dreptul Coroanei**

să arbitreze care dintre partide are în prezumțiune încrederea țării .

" **Cât ne privește pe noi, nu vom consimți la nici un fel de colaborare**

și **vom lupta** cu toate puterile pe cari ni le dă încrederea opiniei publice ,

în contra dăinuirii guvernului Tătărăscu , fie înainte , fie după 17februarie "

////////////////////////////////////

Gh.Brătianu / 29 ? dec. '37

" **După 7 ani**, am înfruntat în **opoziție a patra alegere generală** .

Am fost și de rîndul acesta **obiectivul principal** a unei **sistematice acțiuni de destrămare și desființare politică**. Mandatele ce le-am obținut capătă deci , în aceste împrejurări, **o valoare cu atât mai mare** .

" **Rezultatul alegerilor** dovedește , pe de altă parte , **o independență de judecată a opiniei publice , o reacțiune împotriva combinațiilor artificiale** .

care rămâne un **îndreptar esențial** în îndrumarea viitoare a vieții noastre publice .

Înțelegerea acestei stări de spirit a dus la **pactul de neagresiune** din timpul alegerilor ,

și **pactul a trântit guvernul** .

" A doua este **omagiul** pe care trebuie să-l aducem hotărîrii **Comisiunii Centrale Electorale** ,

în interpretarea și aplicarea legii.

Într-un moment istoric, **magistratura înaltă a țării** noastre a fost **la înălțimea misiunii ei** , se va putea spune și în România : **mai sunt judecători în București !**

" Față de aceste împrejurări, **evenimentele de ieri [guvernul Goga]**

au în părerea mea **o însemnătate cu totul secundară** ;

că **se va convoca sau nu parlamentul** , că **se vor face noi alegeri** , într-un termen mai mult sau mai puțin scurt, **că s-a constituit un guvern** în care s-a încercat

din nou cel mai nefiresc amestec,

toate acestea **nu pot modifica elementele marelui probleme** ,

pe care **voința țării a pus-o la 20 decembrie** .

" M-aș putea întreba : cum poate sta alături nedesmințita rigiditate a unei jumătăți de veac de doctrină , cu oportunistele unei nopți de iarnă ?

" M-aș putea întreba , ce raport există între alcătuirea guvernului și expresiunea recentă și categorică a națiunii ?

" Nu voi intra în discuția acestor probleme ; întâi , pentru că **socotesc că un guvern , oricare ar fi el , trebuie judecat după programul și acțiunea sa ;**

nu cunoaștem în ceasul acesta nici unul din aceste elemente

și , al doilea, pentru că **ritmul ce l-a deschis în viața țării prăbușirea guvernului Tătărescu , nu va fi oprit de incidente de genul ultimei crize de guvern.**

" Pentru a soluționa gravele probleme ce ne stau în față , nu mai ajung combinațiile , oricât de ingenioase ori de absurde ar fi ele .

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 29 dec.'37

Corneliu Zelea Codreanu a dat ordin de **pace și odihnă** , anunțând **Anul Legionar !**

Ziarul "**Buna Vestire**" a publicat următoarea manșetă :

< Dacă noul guvern va căuta să-și îndeplinească idealul său naționalist , îl vom aproba.

Dacă va căuta să combată idealul naționalist al altora , îl vom combate .

Dacă guvernul va urmări nimicirea forțelor iudaice , îl vom aproba .

Dacă noul guvern va urmări slăbirea unor forțe românești , îl vom combate . >

" Lăsând la o parte cei patru "**dacă**" , tonul apodictic și

" **ordinul**" de "**pace și odihnă**" al căpitanului ,

însemnăm **atitudinea , iarăși politică , a partidului Totul pentru Tară** ,

care **în viitor va fi chemat , poate , să joace și el rolul de împlinitor**

al unor năzuințe românești ce nu vor fi azi și mâine îndeplinite "

////////////////////////////////////

Maniu, Gh.Brătianu, CZCodreanu / 20 -29 dec.'39

5.) " Parlamentul Românesc " : / succesiunea ; guvernul ; personalități / 31 dec.'37

Programul Guvernului Goga

N.Russu - Ardeleanu , Nu - mi vine să cred , 31 dec.'37

(Rev. " Parlamenul românesc " , an VIII , no. 255-258,31 dec.193, p. 1-2)

[**LD : euforie prematură ; jubilară excesivă** , având în vedere că **PNC** s-a situat

la alegeri pe **locul IV** , întrunind doar **9 % din sufragii**.

Sunt niște "**cronichete**" **partizane** , la o revistă la care existau condeie de toate culorile politice, inclusiv naționaliste.

Altfel , opiniile sunt cât se poate de superficiale : zeflemiste cu **PNL** și guvernul **Tătărescu** ; încurajatoare pentru **PNC devenit , surprinzător " guvernamental"** ;

consolatoare pentru **Garda de Fier** ; și , pentru ca să nu se supere nimeni ...

cu asigurarea optimistă că **democrația românească va să vină !**

Am preferat să dau opinii din această revistă , decât **ziarele care erau tranșant partizane .]**

Doc.integral - **Guvern Goga - XVI**

[LD : NB : ca să ai în față :

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Coaliția guvernamentală	1.103.323	35,92%	I	152
PNT	626.642	20,40%	II	86
Totul pentru Țară	478.378	15,58%	III	66
PNC	281.167	9,15%	IV	39
P.Maghiar	136.139	4,43%	V	19
Part.Evreesc	43.681	1,42%	IX	
Partidul German	43.612	1,42%	X	

LD : Apropo de "curente" , o banală socoteală aritmetică , spulberă afirmațiile cronicarilor :
I. Peste 60% curent democratic ; peste 7 % minorități ; doar 24,73 % curent naționalist !
II . Ca procentaj (35,92%) , pe locul I s-a aflat PNL (nu PNT) ,
întrunind cu peste 10 procente mai mult , decât curentul naționalist !

Revista / 31 dec.'37

▣ **Căderea guvernelor liberal = victoria votului universal .**

▣ **Greșala lui Tătărescu ; delicateța lui Dinu Brătianu**

[LD : **euforie prematură ; jubilară excesivă** , având în vedere că **PNC** s-a situat la alegeri pe **locul IV** , întrunind doar **9 % din sufragii** .

Este o "**cronichetă**" **partizană** , la revistă găsindu-se , este adevărat , condeie veterane **naționaliste** . Altfel , analiza ... cât se poate de **superficială și zeflemistă** .]

Greșala culminantă a "premierului" care s-a scufundat în neguri din care anevoie se va mai ivi , a fost , desigur , **formarea guvernului cu " baza largită "**

Pedeapsa a fost grea , dar **pe deplin meritată** , mai ales după gestul provocător de la radio .
Și singurul act politic al d-lui Dinu Brătianu , șeful drăguș și delicat , aproape imaterializat ,
al d-lui Tătărescu , a fost acela de a fi **recomandat factorului constituțional**
pe altcineva decât locotenentul său Guță .

Țara întreagă a **urmărit** , cu atenție excepțională , **criza de guvern liberal** ,
și a dezaprobat cu brutalitate **combinația hibridă** la care s-a pretat cei ce erau gata la orice .

Felul istoric în care a **fost răsturnat al doilea guvern Tătărescu** ,
rămâne ca **un titlu de glorie pentru votul universal românesc**

și ca o mare nădejde în viitorul țării noastre .

Atunci când conștiința alegătorilor în număr de **peste 3 milioane** , se afirmă cu atâta hotărâre
împotriva unui guvern , care netăgăduit invoca și argumente valabile și care avea
atâtea multe și tari argumente în favoarea sa , de calitate inavuabilă ,

orice om trebuie să-și **scoată pălăria și să se închine** până la pământ
în fața verdictului Națiunii .

Cu greu și **cu durere s-a închinat și a plecat d. Guță Tătărescu** .

Era așa de bine ca prim-ministru ! Și ce frumos știa să discurseze . Da , sau nu " ?

Revista / 31 dec.'37

▣ **Sucesiunea : curent naționalist !**

▣ **Elanul sufletesc al românismului**

Mai dificilă a fost problema succesiunii . **Țara hotărâse** și cei în drept se învoiră să o asculte .
Pe cine trebuia să punem în locul celor îndepărtați ?

Nu mai era vorba de partide , ci de curente .

Și este evident că România se află străbătută
de un formidabil curent naționalist de înnoire .

"Se putea face oare abstracție de **fenomenul acesta de mari proporții** ?

Și încă **pentru o chestiune de procentaj** ? Firește că nu .

De aceea , **noi** , în sinceritatea și libertatea pe care întotdeauna le-am pus [-----]

vom spune că așa cum **s-a privit în inima lucrurilor** ,
s-a privit bine, din loc înalt [MSR] și de pe toate laturile .

" **Vor spune tinerii legionari** , înmărmuriți ei înșiși de marea adeziune a tinerimii țării ,
că ei au avut mai multe voturi .

Dar , pe această bază , de procentaj , **cel dintâi** stă - și nu numai pe această bază -

**d. Iuliu Maniu . Dar dl Maniu stă mai ales pe principii de Drept constituțional ,
de Drept parlamentar, și pe marele fundament al democrației românești ,
care trebuie să triumfe, de sigur,**

căci numai ea deschide toate posibilitățile tuturor fiilor neamului .

Revista / 31 dec.'37

▣ Elanul sufletesc al românismului

▣ Regim național-creștin

[LD : foarte interesant ! Momentul **democrației românești** urma să vie ...

abia **după realizarea idealului naționalist** . Nu trebuie să trec ușor peste această
stare afectivă , peste această dorință , peste acest val popular ,
și să o taxez drept "**psihoză**" sau "**modă**" . Ar fi prea simplist .

Va trebui să sondez și să mă pronunț cât adevăr exista în spatele ei .]

" Acum a fost însă mai aprig **elanul sufletesc al românismului** .

O dată înstăpănit acest sfânt principiu de viață în casă românească ,

la îmbulzeala oștilor care vor veni să prăznuiască izbânda ,

și să-și ceară plinirea vrierilor și dorințelor , **va sosi în chip automat**

momentul imperativ al democrației românești ,

" **Să lăsăm deci cu inimă plină și calmă instaurarea regimului național -creștin**,

să-l așteptăm înfăptuirile , **salutându-le cu bucurie și fiind fericiți**

că **au putut să vie cu un ceas mai devreme** .

Să ne așteptăm rândul fiecare , cu înțelegere , cu bunăvoință , cu bucurie .

A critica e ușor . A repara și a construi e cu totul altceva .

Oricât am fi de dispuși la critică și la discuțiuni teoreice , să le amânăm .

E ora faptelor , a marilor fapte pentru Români .

Suntem în pragul României Românilor "

////////////////////////////////////

▣ Programul Guvernului Goga

Noul prim-ministru al României nu este un oarecare om politic , șef de organizație electorală ,
sau cuvântător de ocazie . **El este un profet al neamului și poetul unei epoci** care s-a văzut
răzbunată prin realizarea visului de veacuri al Românilor : Țara noastră mare de astăzi .

Octavian Goga este **fiu de preot** , el însuși un **mare credincios** . [-----]

De aceea , în primul moment al ivirii sale în fruntea unui guvern românesc ,

toți cei care îl cunosc și-au pus **întrebarea : cu ce program a venit și ce va face ?**

Am căutat să ne informăm cititorii și iată ce am aflat :

1. **Suprimarea ziarelor " Adevărul" , " Dimineața" și " Lupta " ,**

pentru că acestea **nu au calitatea etnică , morală și culturală** ,
care să le poată îndreptăți de **a se amesteca în treburile noastre românești** .

2. **Anularea permiselor pe CFR a peste 100 de ziariști și publiciști evrei** ,

pentru aceleași considerațiuni .

3. **Retragerea tuturor brevetelor de băuturi spirtoase ale evreilor stabiliți**
în comunele rurale , și acordarea unor asemenea drepturi numai invalizilor din război .

4. **Verificarea tuturor actelor de încetățenire post-belică a evreilor**
cari au venit puhoi în România , **uzând de fraudă , fals și corupțiune** .

5. **Aplicarea strictă a măsurilor legale de apărarea muncii și drepturilor românești** ,

în toate întreprinderile cu capital străin , din România .

6. Eftinirea tuturor articolelor de primă necesitate și de mare consum.

7. Pedepsirea tuturor celor ce au furat din patrimoniul public .

Nu credem că se va găsi român adevărat care să nu aprobe un asemenea program și să nu se bucure de înfăptuirea lui .

Anul 1938 va fi oare început de veac nou pentru Români ?

////////////////////////////////////

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

▣ **Guv.Goga - un moment istoric**

" ... **România** va avea instalat , în anul de grație **1938**, bine instalat în slujba și la conducerea ei , un guvern prezidat de Octavian Goga ...

Mărturisesc aici, emoționat, că **nu am dat crezare primului zvon** , lansat luni, 27 decembrie , ba am socotit **că era o farsă** , cea dintâi " ediție specială " de acum trei zile.

Are **atâta însemnătate** faptul acesta , încât nu mă sfiesc să-l numesc istoric .

Mi s-a părut **așa de puțin verosimil**, așa de extraordinar , că, vă rog să mă iertați,

dar eu unul **nu mă voi lăsa ușor convins** de realitatea aceasta măreață ,

decât luat cu binișorul, de o succesiune de fapte , a căror împlinire

Neamul meu necăjit și înșelat , o așteaptă de prea multă vreme , aproape cu desnădejde !

Nu, nu voi crede altfel, decât pipăind înfăptuirile veridice și durabile;

nu voi crede altfel , decât văzând cu ochii mei , zi de zi, **împlinirea unui vis**

pe care **I-am visat** și în a cărei realizare **am crezut** , cu toată puterea vieții mele.

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

▣ **Biruința curentului național .**

" **Programul partidului național-creștin** este prea bine cunoscut cititorilor mei, pentru a-l mai reproduce . **Șefii acestui partid, d-nii prof.ACCuza și Octavian Goga** , au arătat în paginile revistei noastre , în mai multe rânduri, care este esența acestui program politic.

" Colaborarea acestor **doi mari români** la revista " Parlamentul Românesc "

a lămurit , cu ani în urmă , **punctul lor de vedere** , care , în sfârșit,

va trebui să izbândească , pe câmpul unei guvernări epocale.

" Această colaborare a cinstit revista noastră , dar , mai ales,

a avut darul să propage **lumina cea nouă, adevărul românesc**,

în sufletul acelor mii de cititori aleși, care valorează cât sute de mii de știutori de carete , pentru că ei difuzează , conving și statornicesc opinia care hotărăște asupra celor mulți ,

ca și asupra celor puțini .

" Cu **puterea lor de credință** , cu marea lor **talent și prestigiu** ,

d-nii prof.ACCuza și Octavian Goga au creat **nu numai o conștiință românească**

și **o nouă tablă de valori morale și sociale** , în țara noastră,

ci și o armată capabilă de luptă pentru ideea națională

și **de biruință** în folosul întregii Națiuni române.

" În aceste **virtuți chintezentiale** stă tot secretul puterii și izbânzii curentului național ,

atât de strălucit reprezentat de acești mari Oameni ai Nației noastre

care sunt d-nii prof.ACCuza și Octavian Goga .

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

▣ **Adevărul național : România românilor !**

(Citate din Cuza și Goga)

"De câte ori nu ne-am pus la această revistă problema : **cum vom izbândi** , noi, **Românii ?**

Și totdeauna am avut **același răspuns** : numai atunci **când**

acei mari credincioși ai idealului românesc vor avea conducere țării.

" **Astăzi, iată-i, sunt la putere .Pot să înfăptuiască ceea ce au dorit o viață întregă . "**

lată ce spunea **venerabilul ACCuza** , în numărul dedicat special

" **cuceririi orașelor României** " (mai '37) : < **De la 1889 nu încetez să atrag atenția conducătorilor noștri politici asupra acestei primejdii** , și ce n-am făcut pentru a-i trezi din indiferență , ca să nu zic din complicitatea lor interesată [-----] >
" ÎN 1939 vor fi **50 de ani** , de când dl **prof.ACCuza** a început istorica luptă pentru a face ca **România să fie a românilor** . [-----]
" **Concluzia logică** a rândurilor citate , este una singură :
exproprierea urbană și rurală a evreilor trebuie să se înfăptuiască fără zăbavă "
[-----alte citate din ACCuza -----]
" Recunoaștem cu toții că **ora împlinirii acestor deziderate ale Românilor** , **a început să sune**. Și nădăjduim ca , până în ceasul al 12-lea, **marile idei ale lui ACCuza** , pătrunse în toate **conștiințele românești** , hrană sufletească a atâtor **generații de tineri** împodobiți cu ele, **vor deveni - în sfârșit , FAPTE** [-----]
Să dea Dumnezeu să vedem România a Românilor , pentru a ne bucura de ea și noi și copiii noștri , și pentru a fi deapururi bunecuvântați cei doi cârmaci de astăzi . "
Guvernul Goga / 31 dec.'37

6.) **N.Iorga , Memorii , 1 ian.1938**

Vol. VII; p 444 , 449

Iorga / 1 ian.'37

▣ **Protest : excesele antisemite ale guvernului**

Nicolae Iorga, împreună cu **alte personalități politice**, a adresat **un protest vehement** **contra guvernului Goga-Cuza** , împotriva **măsurilor antisemite** care **contraveneau jurisdicției constituționale și dreptului internațional** .

" **Chem pe Armand Călinescu** pentru a-i vorbi de această **intolerabilă încălcare a rosturilor constituționale**. O recunoaște și el .

A fost vorba de o primă satisfacție a lui ACCuza , pentru doctrina lui.

Îi arăt foarte lămurit că-l voi înștiința pe rege .

" **Nu pot admite o situație** care , o dată stabilită,

ar putea să aducă o altă și alte interziceri ale drepturile constituționale .

Mai curând mă expatriez ! Prefer să mă bucur de aceste drepturi într-o țară străină , decât să mi le văd interzise aici !

[-----]

" După discursul , de data aceasta foarte socotit , cu unele explozii sentimentale ale lui Goga - nota Iorga la 1 ianuarie 1938 - **Regele , vorbind de tradiții , de drepturile minorităților și de cunoscuta noastră toleranță , fixează hotarele Ministerului care o pornise razna "**

N.Iorga / 1 ian.'38

7.) **Al.Vaida -Voevod , Declarație : Atitudinea Frontului Românesc , 1 ian.'38**

("**Timpul** " , 4 ian.'38; LD : ziarul lui Gr. Gafencu)

Fixând atitudinea **Frontului Românesc** față de **gouv.Goga -Cuza** , Al.Vaida Voevod a spus :

"**Ei [gogo -cuziștii] sunt antisemiți , noi suntem valahi** .

E greu de explicat în cuvinte aceste **deosebiri , dar se subînțeleg** .

Noi nu suntem partizanii violenței : evreul va ceda locul românului

prin metode specifice " Frontului Românesc " , pe cari nu le-am trădat încă "

Al.Vaida / 1 ian.'38)

8.a) **Alex. Vaida -Voevod , Memorii , vol III / informatorii regelui / , 1937 , retro '**

(Editura Dacia, Cluj-Napoca, pag . 196-198)

" < **Informatorii Regelui !** > Erau de multe categorii .

Politia și Siguranța

De pe timpul Regelui Ferdinand era **tradiția Palatului** ca **Prefectul Poliției Capitalei și Directorul General al Siguranței** să prezinte sâmbăta **referatul verbal Regelui**.

Firește, acele referate se ocupau mai mult cu **picanteriile sexuale** din sânul **protipendadei " înaltei societăți"**. Aceasta reprezenta un permanent și prodigios izvor spre **ilaritatea Regelui Ferdinand**.

" **Carol al II-lea, a perfecționat și a lărgit aparatul.** [-----]

Doamnele ...

Carol al II-lea era servit de **o pleiadă întreagă de " înalte" femei**, mai în vârstă canonică, mai **doritoare de a-l servi altruistic**.

Una cu pseudonimul "**Haiducul**" merită un capitol special, Wallace-an [**romane captivate**] Alta, **Alice St.**, splendidă figură aristocratică, avea largi posibilități de ridicare a dispoziției regale. **Și altele, și altele**, care, în realitate, nu erau decât **niște găsculițe**, considerând facultățile lor intelectuale, **din p.d.v. al intrigilor politice**.

D-na Mihaela Cat, care poate era mai **capabilă în privința lipsei de scrupule politice**, nu era excepțională.

Babele, semibabele și juvenilele - care mișunau pe cât puteau în jurul regelui - mai **trimiteau buletine** (și de la ședințele spiritiste !) dar nu-mi făceau griji, nici mie, nici altora din fruntea treburilor publice.

Egoismul femeesc al Lupescei paraliza suficient orice sugestie, mai mult decât superficială și trecătoare asupra lui **Carol II**.

Politicienii, Doctrinarii ...

" **Mult mai nocivi** puteau fi, pentru omul de la guvern, **rafinării tâlcuitori de Rapoarte în scris**, destinate Regelui. Ori **doctrinarii**, care **se bucurau de a fi primiți** și de a putea etala în fața Regelui **planurile lor de fericire pentru țară și Rege**.

Între aceștia, **se bucura de multă atenție** din partea lui Carol II - până prin 1936 -

profesorul Nae Ionescu. Era un timp când nu trecea o zi fără ca "**nenea Nae**"

- cum îi ziceam - să nu petreacă **ore întregi la Palat**.

A fost un om de **înaltă cultură** și de un **talent excepțional de dialectică fascinatoare**, aromatizată cu **arguități** [**argumentare sofistică, subtilitate exagerată**]

și adeseori cu **sofistică**, dusă până la **rabulistică talmudică**.

[**Rabulistică (lat.) : flecărie, forțare retorică a unor pseudo-adevăruri**]

[**Talmud : colecția operelor literare, istorice, juridice, lingvistice, biologice, matematice, tehnice, evreești din primele 5 secole după Cristos**]

Cu o ocazie i-am spus : < *Dragă nene Nae, nu pot suprima ideea care îmi vine ascultându-te,*

*că d-ta trebuie să fii **descendentul unui Protagoras** și a uneia **din neamul Aspasiei**,*

*care, în trecut, prin câteva suute de generații, **ai reînviat cu toate calitățile de mare sofist*** * >

[**sofism** = raționament aparent corect, în realitate incorect,

construit anume pentru a duce în eroare

sofist = Denumire dată în Grecia antică, în perioada clasică, (sec.5-4 î.e.n.)

profesorilor care predau, cu plată, cunoștințe politice de retorică și filozofie; persoană care face uz de sofisme;

sofisticare = rafinament artificial, căutat, prețios;

sofisticat = căutat, confuz, complicat ; **Am răs amândoi. Nutream simpatii reciproce"**

Miniștrii ...

" Mai erau unii și **dintre miniștri** - în frunte cu **lunian** - care din **răutate sadică**, iar **alții din prostie**, nu se sfiau să umble cu **minciuni ori cu prezentarea situațiilor, astfel cum credeau că le servește scopul**, fiind agreabili suveranului.

Regele ...

Ar rămâne să încerc **o diagoză psiho- analitică a Regelui Carol al II-lea**.

Când unul, când altul, chiar dintre prietenii medici, au crezut că mă ispitesc.

Ar fi absurd , chiar și din partea unui **psihiatru versat** în analize psiho-analitice ,
de a risca să cuteze - pe baza unor impresii - de a avea **lipsa de seriozitate profesională**
să pronunțe măcar o părere . (Necum din partea mea, internist -balnear din veacul al XIX !)
Totuși, aruncând o privire fugară asupra **educației** ,a **vieții familiale** și
a **anamnezei genealogice** a Regelui Carol al II-lea ,
orice judecător imparțial trebuie să admită că- prin autoeducație și suferințe -
dânsul a izbutit să-și dezvolte individualitatea , în sensul **fixării datoriilor sale de suveran** ,
în complexul central al **intenției și voinței sale de a face bine** ,
de a promova progresul țării și a poporului său . **In magnis ac voluisse sat ...**
[lat : în probleme majore , chiar să fi vrut (să faci ceva) este de ajuns !]
Vaida / despre informatorii regelui ...

8.b) **N. Titulescu -Iul.Maniu - I.Mihalache , convorbiri telefonice, 2 ianuarie 1938**

/ Înscrisura lui Titulescu în PNȚ / Cezar Petrescu - la " Adevărul" /

(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II, dosar nr. 33 / 1938 , f. 11, 17, 28, 50)

[LD : Sunt acestea documente istorice ? Chiar dacă sursa de informație este "neortodoxă" ,
ele au o triplă semnificație : faptul că **Maniu era supravegheat** din ordin și mișcările lui erau
aduse la cunoștința regelui Carol ; faptul că **Maniu și Mihalache erau foarte afectați**
de " dezertările " din partid ; faptul că **Titulescu** , în acele împrejurări, se **înregimentează în PNȚ**
Aceste mărturii fac posibilă reconstituirea acelei atmosfere confuze și nervoase pe fondul căreia
s-a petrecut scurta guvernare a lui Goga urmată de lovitura de stat din 10 febr.'38]

////////////////////////////////////

▣ **Titulescu / St.Moritz / 31 dec.1937**

< În momentul **când văd că alți lideri din Partidul Național-Țărănesc au părăsit acest partid**,
găsesc de datoria mea să **mă înscriu ca simplu soldat și fără condiții** . >

////////////////////////////////////

▣ **București (Montero) - Paris , Provence (ziare) / 2 ian.'38**

DI Maniu a trimis lui Titulescu , la St .Moritz , telegramă de **acceptare de a intra în PNȚ** .

Titulescu s-a înscris în PNȚ împreună cu **Savel Rădulescu și col.Nenișor** .

Cezar Petrescu a preluat **ziarul " Adevărul"**

////////////////////////////////////

▣ **Mihalache (Dobrești) - Maniu (Athenée Palace) / 2 ian.**

-Mih. : Știi **telegrama d-lui Titulescu** ? Trebuie dată .

-Man.: Da, **măine o dau la gazetă**

.....

-Mih. : D-le Maniu, **mai reacționează și d-ta** , să nu mai avem vreo lichea în partid .

-Man : Lasă, **scot eu toate lichelele**

////////////////////////////////////

▣ **Maniu (Athenée Palace) - ziarul " Patria " (Cluj) / 2 ian.**

- Cluj : Bună seara .Aici ziarul Patria .Dați-mi **telegrama lui Titulescu** ...

- Maniu : Imediat îi **telefonez lui Petrescu să v-o timită** ...

////////////////////////////////////

▣ **Petrescu (București) - " Patria " (Cluj) / 2 ian.**

-Petr.: Să-ți citesc telegrama : < **În mometul când văd cer cu onoare înscrierea mea**
în partid dvs ca simplu soldat... An Nou Fericit , Titulescu . >

Acum să-ți dau **răspunsul lui Maniu** : < **Încântat de hotărârea dvs de a intra în rândurile**
luptătoare ale PNȚ , pentru atingerea țintei noastre de a întări patria în spiritul de egalitate ,
care trebuie să pătrundă în toate statele civilizate [.....] a înainta neamul românesc în
stăpânirea democrației naționale [.....] prin ridicarea tuturor claselor producătoare ,

mă gândesc cu **sufletul înălțat la rezultatul voci noastre comune în viitor** ,
a cărei baze este [...] de solidaritate prin [.....] **fericitele colaborări din trecut** , Maniu>
////////////////////////////////////

▣ **Gibson** (ziarist, Bucur. , I. engleză) - Londra (redacție) / 2 ian.

- **Gib.** : Comunică trecerea d-lui Titulescu la PNT . Maniu a comunicat lui Titulescu
acceptarea . **Se vorbește și despre Corneliu Codreanu ...**

////////////////////////////////////

Maniu -Mihalache-Titulescu / 2 ian.38

9.) **CZCodreanu Predeal**)- red."Buna Vestire "(Bucur.), interceptare telefonică , 3
ian.'38

(AIC, fond Casa Regală , Crol II , dosar 33 / 1938, fila 34-36)

[LD : Document istoric ? Da, dovedind că, în condițiile în care **viața politică se retrăsese
din întruniri și declarații publice**, pe primul plan **se ridicaseră culisele.**

Totul părea că **se aranjează prin telefon !** dar pentru asta, Siguranța sau Poliția ,
apelase la **mijloace "neortodoxe "** pentru ca **regele să fie informat]**

-Redacția : Căpitanul e acolo ?

-col.Zăvoianu : Nu

-Red. : Gazeta **Timpul** [**Gafencu**] , **Capitala** , **Neamul Românesc** [**Iorga**] ,
dau următoarea informație : **< Conducerea partidului Total pentru Țară
anunță că nu va participa la noile alegeri , pentru că nu și-a verificat forțele
și guvernul calculează avantajele pe care le va avea din această abținere . >**

-Zăv. : **Dar asta e o porcărie !**

- Red. : Tocmai voiam să știm ce facem .

-Zăv. : Văd că **au scos zvonul că unii legionari au trecut de partea guvernului .**

E tocmai contrar .!

- Red. : Trebuie să trimiteți pe cineva la Căpitan , să avem o deslegare ...

-Zăv. : **Uite ce spune acum Căpitanul : Dați o desmintire ,**

intitulând-o **< Dl. Corneliu Codreanu dă în judecată >** ,
arătând falsitatea știrii și protestul Partidului Total pentru Țară

-Red. : **Știi că Titulescu s-a înscris în PNT ?**

-Zăv. : **Serios ? A, ha!**

-Red. **Vaida cred că trece la cuziști**

CZCodreanu / 3 ian.'38

10.) **Iuliu Maniu** , Ședințe și acțiuni PNT , București, (telefoane interceptate), 4-7
ian.'38

/ **Guvernul trebuie silit să plece / Pregătiri pentru alegeri /**

(A.IC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33, f. 82, 96, 114)

[**LD : Partenerii din Pactul de neagresiune ... par s-o ia de la capăt , pentru noi alegeri ;
numai că situația s-a schimbat și s-a complicat]**

PNT București cu **PNT Cluj**

-Bucur. : A fost **ședință prezidată de Iuliu Maniu** . A ținut aproape 2 ore .

A arătat neajunsurile , a spus că **guvernul trebuie silit să cadă .**

A vorbit apoi **Mihalache și dr Lupu** , în **același sens.**

Seara va fi o nouă ședință privind **campania electorală .**

////////////////////////////////////

red. " Universul " cu dir. **Stelian Popescu** (Predeal)

- Red. : Azi a fost **ședință cu Comitetul lui Maniu .**

Mai sunt și toate **declarațiile lui Argetoianu și GH.Brătianu.**

Toate Comit.Executive s-au întrunit astăzi. O să le punem pe toate pe o pagină .

////////////////////////////////////

PNT Cernăuți cu PNT București

-Cernăuți : **atitudinea noastră a rămas aceeași , numai șeful a plecat .**

Am vorbit cu **Madgearu și Mihalache** și sunt de părere ca **Moldovan să fie exclus din PNT**

-Bucur .: O ședință oficială se poate ține ?

-Cern.: Nu .Am luat contact cu Duțu și **el a spus că nu poate merge pe linia Maniu .**

-Bucur . : El este șeful

-Cern : da. **Și s-a pus în afara organizației .** A spus că **trece la lunian**

pentru că **Potârcă l-a refuzat .**

////////////////////////////////////

Frământări în PNT / 4 -7 ian '38

11.a)Dir.generală a Poliției , Notă informativă : **situația la Partide , 4 ian.'38**

(Arh. ISISP, fond XII, dosar 2529 , f. 8 -10)

[**LD : 21 ian.2004 .** Mi-ar fi foarte ușor să calific în fel și chip atitudinile partidelor și liderilor , indicându-le vinovății , miopii, erori și eșecuri.

Dar asta prin prisma unei istorii cunoscute , care și-a consumat evoluțiile și cosecînțele .

Trebuie ținut cont, însă , de faptul că , **în epocă , percepția lor era contingentă și plină de capcane. Interesa răul sau binele imediat ,** văzut prin prisma unor retro- convingeri .

Ori , din acest p.d.v., pentru **Maniu**, spre exemplu, acum că guvernul Tătărescu fusese alungat , **inamicul public nr.1 devenise Regele**, guvernul **Goga și grupul de "dezertori"** din propriul partid. Pentru răsturnarea lor , trebuiau unite toate forțele , indiferent de mobilul care le punea în mișcare (mobil mai mult sau mai puțin cunoscut) .

Lucrurile s-au complicat, însă , față de nov. '37 .Au apărut **noi combinații și impedimente** :

După părerea mea , cea mai **complicată situație** se găsea **în interiorul PNT** :

unii erau **pro-** alții **contra alianței cu G de F ;**

unii erau **pro-** alții **contra readucerii vaidaștilor** în alianță și chiar în partid ;

unii erau **anticarliști ireductibili** , alții erau dominați de **cultul pentru dinastie** , nutrind simpatii pentru Carol .

La Garda de Fier, CZCodreanu era în **dilemă afectiv -doctrinară.**

Dominat de două resorturi de **ură - față de evrei și față de Carol** - le vedea întruchipate în doi oameni aflați în conflict deschis : Goga și Maniu .

La Uniunea Democrată , comuniștii (atâția câți erau !) - aflați sub comanda cominternistă a "**Frontului Popular** " , găsiseră formula "blocului democrat" în jurul PNT -Maniu .

La PRT , unde-și găsiseră refugiu "stângiștii" și anti-maniștii înverșunați , reîntoarcerea în familie , aliați cu comuniștii, părea imposibilă .

Și mai era **Gh Brătianu** , și mai era **Argetoianu** , fiecare cu incompatibilitățile și ura lor .

Par lucruri minore , dar ele ajunseseră să domine viziunile și conduita partidelor .

Din acest păenjeniş de interese și resentimente , pe mine mă interesează în ce măsură

și de unde venea **pericolul intern care l-a hotărît pe Carol să dea lovitura ?**

De informat, era cel mai bine informat ! Poliția " veghea" și-l informa]

▣ Național -țărăniștii

Înainte de plecare spre Bădăcin, Maniu a lăsat următoarele instrucțiuni :

-**Să se conteste constituționalitatea guvernului Goga ;**

-**Să se afirme că Regele a sfidat voința poporului ;**

-**Să se evidențieze caracterul " personal" al guvernului și intrigile sale ;**

-**Să se atace cu violență : Armand Călinescu , Potârcă, Rădulescu -Motru**

[**LD : nu Rădulescu -Mehedinți ?**] , Dinu Simian , DR Ioanițescu ș.a.

▣ Legionarii

Dificultăți : în legătură cu **Pactul Maniu -Codreanu** :

I. **Codreanu are rezerve**, având unele simpatii față de **ACCuza** ;

II: **Lupu și Madgearu** sunt **contra Pactului** cu partidul Totul pentru Țară ;

III. Gafencu și Ghelmegeanu vor acord electoral cu Frontul Românesc -Vaida ,
ca preludiu la reîntregirea PNT

▣ **Comuniștii** .

Uniunea Democratică .La sediul central al organizației " **camuflat comunistă** " ,
din str Academiei etaj III, nr 35 , s-a ținut o **consfătuire** a membrilor comisiei reprezentanților
grupărilor politice și profesionale cu caracter democrat ,
în vederea constituirii **blocului electoral comun în jurul PNT** .
Au participat : Barbu Rădulescu (președ. Uniunii Democratice) ,
Vasile Napu (vicepreșed) , Marin Avramescu (secretar general) , Gogu Popescu ,
Ovidiu Șandru , Tr.Huhulescu , Vasile Bâgu (ultimii trei , ceferiști de la "Grivița ")
Alex Iliescu [**LD :unchiul sau tatăl lui Ion Iliescu ?**] , și Petre Crăciun (delegați de șa " Vulcan ")

▣ **Radical-țărăniștii** .

Junian a respins propunerea stângii din partid, de a adera la " **frontul democratic** " .
Comuniștii consideră că **Junian a arătat că este depășit de curentul în favoarea**
Frontului Popular , care **există între fruntașii partidului radical**, și că ,
chiar dacă Junian a respins-o, el a lăsat să se întrevadă că **într-un viitor apropiat**
va consimți la găsirea unei platforme de aderentă la lozinca **concentrării democratice** ,
în jurul PNT . Situațiile din Partide / 4 ian.'38

11.b) Manifestul **Uniunii Democratice**, 12 dec.'37

/ **Solidaritate cu forțele democratice / mobilizare la mitingul PNT** (sala Marna)
("Dimineața " , 12 dec.'37)

[**LD : cam așa arăta un manifest al organizației legale înființate de PCR .**

Ce i se poate reproșa ? : unitate, democrație, integritate , pace !

La acea oră , aceasta era **politica oficială a Moscovei, a Kominternului,**
și această linie **era la ordinea de zi a tuturor partidelor comuniste** : politica Frontului Popular .

Faptul alianței electorale în jurul PNT , sinceritatea acestei alianțe... era o altă poveste .

Este destul să se vadă cum era considerat același PNT în perioada guvernării !

De asemenea , atrage atenția **viclenia sub care era ascunsă lipsa de sprijin electoral**
a respectivei Uniuni Democratice , paravan al PCR : nu conta]

Uniunea Democratică a lansat următorul manifest :

" Cetățeni ai Capitalei ,

Pe ziua de **12 crt. va avea loc în sala Marna , întrunirea convocată de PNT .**

Organizația noastră care , de la început , și-a fixat ca principal obiectiv închegarea într-un singur
mănușchi a tuturor partidelor democratice , **vă cheamă să veniți la această întrunire .**

Trebuie să dovedim că poporul a înțeles pericolul care amenință interesele țării noastre .

" Prin strângerea rândurilor , a **tot ce este democrat și doritor de libertăți cetățenești** ,

alături de PNT , vom opri în loc **asaltul pregăditorilor de dictatură .**

" **Nu ne putem izola de masele largi cuprinse în PNT** , care și ele luptă pentru independența
noastră națională , azi amenințată dinăuntru și dinafara granițelor ,
de **țările revizioniste** și de **sprijinitori băștinași ai revizionismului** ,
așezați pe **axa Roma -Berlin.**

Trebuie să facem din această adunare , cu totul **altceva decât adunarea unui partid.**

Să facem din ea **adunarea Capitalei , dătătoare de ton pentru întreaga țară :**

că anume , **poporul român este hotărât să nu devie rob nimănui .**

" **Momentul grav prin care trece țara , nu îngăduie nimănui să facă experiențe și verificări de**
forțele proprii de care dispune.

Țara și poporul nu vor să știe ce putere are fiecare grupare.

Țara vrea salvarea prin unirea a tot ce este democrat , a așezărilor fundamentale ale statului ,
pe baza cărora se pot păstra **integritatea națională , libertatea și pacea.**

" **Deci cu toții la întrunirea de la Marna ,**

iar la vot, votați lista unică a democrației , în frunte cu PNT și cu semnul cercul .

C.C al Uniunii Democratice "

Alăturat , ziarul publică și o **Adresă** trimisă de Uniunea Democrată către președ. Albert Lebrun și premierul Yvon Delbos, care sunt asigurați de solidaritate , dragoste și încredere , pentru politica lor. Semnează Barbu Rădulescu (președ.) , Marin Avramescu (vicepreșed) .
Un.Democ. / 12 dec.'37

11.c) Reunificarea PNL , fuziunea PNL-g cu PNL , 9 - 17 ian.38

(BCS , Fond St.Georges, pachet CCII , dsr.nr 2 ; pach. XX, ds. 269)

(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II , convorbiri telefonice interceptate , dosar nr 33 / 1938) ;

(" Univesul " , 13 ian.'38) **Doc.integrale : fișier PNL- XII**

[LD : Dacă toată această vânzoleală la liberali , în ceasul al 13-lea ...ar fi avut un efect redutabil, ea ar fi însemnat ceva . A rămas un episod oarecare , fără urmări.

"Ceasul regal " își urma tic-tacul, împingând **partidele în jocuri inutile și penibile**]

▣ **Circularele lui Dinu Brătianu :scrisoarea lui George Brătianu ; fuziunea liberalilor ;**

▣ **Deleg.Permanentă PNL : votarea în unanimitate**

▣ **Sfatul președ. județeni / Declarații Dinu Brătianu, Gh.Tătărăscu (reales secretar general)**

▣ **Disfuncționalități în organizații și între lideri**

▣ **Pregătirea campaniei electorale**

▣ Sfatul președ. județeni / 17 ian.'38

(BCS , Fond St.Georges, pach. XX, ds. 269)

Și în trecut în PNL au mai fost rupturi (I.Brătianu - D.Sturdza)

Dinu Brătianu /

După guvernarea de 4 ani , **există un curent pentru reîntregire .**

Gh.Brătianu a propus reîntregirea fără condiții , pentru a întări PNL .

O atare propunere , nu putea fi respinsă. Trebuie să înceapă o colaborare frățească .

Și Gh.Tătărăscu a cerut chemarea lui Gh.Brătianu în PNL .

Trebuie să dispară **" bisericuțele "** , să dispară **neînțelegerile** .

Suntem într-un moment grav al situației internaționale

Se creează noi regimuri bazate pe **noi formule** .

" Voința unui om caută să se substituie și să înlocuiască pe aceea a națiunii .

Și la noi caută să se introducă atari concepții , inspirate de **regimuri străine "**

[-----]

▣ Scrisoarea lui Gh.Brătianu / 9 ian.'38

Întregirea forțelor liberale era **dorită de mult**. Când un guvern se constituie din fugari , noi ne unim. [**misiunea istorică a PNL ;meritele PNL ; laudă pe președ. Dinu Brătianu**]

" Avem de apărut , în afară , granițele în cari România s-a încheat acum două decenii ; avem

de păstrat integritatea și independența țării , în relațiile ei cu statele prietene ori rivale ;

avem de constituit , înăuntru, elitele culturii și muncii ;

avem de construit un instrument de guvernare puternic și unitar ;

avem de păstrat Coroanei -reazimul unor sfetnici credincioși . "

[**mulțumește georgiștilor pentru cei 7 ani de dizidență**]

" Noi nu vom fi o bisericuță în biserica mare a credinței naționale liberale "

////////////////////////////////////

▣ Interceptări telefonice 10 - 25 ian .'38

(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II , dosar nr 33 / 1938)

#Montero (București) - Agenția Sud -Est (Paris) / 11 ian.

-București : **O informație valoroasă . Delegația Permanentă a Partidului Liberal , prezidată de dl C,Brătianu , s-a reunit aseară [9 ian.] .**

Reîntregirea PNL este un fapt împlinit . Gh.Brătianu și gruparea sa au revenit în PNL .

PNL va lua o atitudine fermă contra guvernului Goga.

a cărui politică este **considerată periculoasă** pentru țară și pentru străinătate .

////////////////////////////////////

Mafre (București) - **Paris** (presă) / 26 ian.'38

Buc.: **În PNL continuă disensiunile , noi șefi și organizații demisionează din cauza fuziunii cu georgiștii.**

Reîntregirea PNL / 10 - 25 ian '38

12.) **Armd.Călinescu , Însemnări 10, 12 ian.'38**

[LD : Din păcate, nu avem multe documente și mărturii privind această scurtă și frământată guvernare . Dacă ar fi să dăm crezare lui Călinescu, Urdăreanu era veriga de legătură cu Palatul , iar Călinescu se afla în plin efort - ambițios , subiectiv și oportunist efort !- de a capta bunăvoința regală prin scenarii și manipulări , conforme cu năzuința lui Carol de a se debarasa de povara partidelor .]

Armd.Călinescu , Însemnări 10, 12 ian.'38

10 ian. Lungă convorbire cu Urdăreanu . Îmi spune că am căpătat încrederea regelui [-----]

Îi spun că **situația guvernului nu e tocmai bună** :

1. **Goga nu are partid** ;
 2. **nu au concepții**, improvizează ;
 3. **divergențe** între Goga și Cuza ;
 4. cercurile financiare și economice **sabotează** ;
 5. generalul **Antonescu și Gigurtu simpatizează cu Garda** ;
 6. prin **concentrarea liberală** și eventuala **acțiune comună** cu n.ț [**național -țărăniști**] se slăbește poziția noastră ;
 7. spun că trebuie **atenție la Vaida și pregătit întregirea PNT cu noi** [**LD : grupul disident**]
- E de acord , va vorbi cu Rex .

12.ian. Goga mă ia de la gară cu mașina lui și-mi spune că **va vorbi cu popa Moța pentru desfacerea pactului dintre Gardă și n.ț.**[**național -țărăniști**]

Armd.Călinescu / 10, 12 ian.'38

13.) **Corneliu Zelea Codreanu, Comunicat, 13 ian.'38**

Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,

Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981 .

Vezi doc.integrale :fișier **Garda de Fier VII** (scrieri)

[LD : Dacă se face abstracție de fondul doctrinei (consecvent și perseverent antisemită) , ce transmitea el ca mesaje ? :

hotărârea de a avea o conduită **legalistă** , și de a imprima mișcării acest caracter "**cuminte**" ;

predispoziția spre **colaborare** cu guvernul , inclusiv în parlamentul reieșit în alegeri , unde întrecea cu mult în procente PNC ;

afirmarea loialității față de rege, în termeni categorici , ba chiar și în numele lui Maniu ;

Este mai greu de stabilit dacă această tactică denota viclenie, capcană, frică sau oportunism.

În orice caz , asemenea declarații **nu puteau oferi pretext de represiune.**]

▣ **Acuzele gogo-cușiștilor la adresa Gărzii**

▣ **Sprijin guvernului naționalist**

▣ **Sprijin în parlament**

▣ **Contra noilor alegeri**

CZC / 13 ian.'38

▣ **Comunicat : atitudinea față de PNC și guvernul Goga - Cuza (p. 234 -237)**

" Domnilor ziarști,

Vă rog aduceți la cunoștința celor pe care îi interesează părerea noastră, următoarele :

Este cunoscută **atitudinea** de acum o lună a **Partidului Național Creștin**

față de mișcarea legionară. Păstrăm rănilor unui **atac nedrept, care ne-a durut,**

nu pentru că ar fi avut vreun efect electoral asupra noastră,
ci pentru că **a fost nedrept și mai mult decât nedrept.**
Ploaia care s-a bătut asupra noastră **prin scris și întruniri publice** ,
s-a fixat în jurul a **două acuzații** :

I. **Că noi am fi trădat cauza națională , trecând la inamic și devenind apărătorii jidanilor**
Acuzație nedreaptă , aruncată până în ultimul sat,
neconținând în sine nici cea mai mică sămânță de adevăr.

II. **Că noi, prin pactul de neagresiune făcut cu dl Maniu,**
am fi început o acțiune antidinastică .

Pot declara că atât d-l Maniu cât și subsemnatul **considerăm ca o crimă**
orice acțiune sau fapt care ar putea , nu să atingă Dinastia, dar să întunece măcar
strălucirea gloriei Sale.

Deci nu a fost adevărată nici acuzația de mai sus.

III. Al treilea atac a fost cunoscuta **campanie de atâtare a autorității împotriva noastră,**
în scopul de a ne rășlui listele din 18 județe , sub pretextul **că cei plecați în Spania ,**
și cei rămași în viață, și-au pierdut calitatea de Român . [-----]

Susținătorul , în vizibila plăcere și aprobare a puterii iudaice ,
a acestei uluitoare și ofensatoare teorii , **a devenit ministrul de Externe**
în actualul Cabinet PNC . [**Istrate Micescu**]

" Și acum , urmează a ne fixa **atitudinea față de noul guvern .**

Vom aluneca oare pe panta trasată de el ? Nu ! Pentru că noi trebuie să fim corecți
chiar dacă alții n-au fost cu noi, și să nu lăsăm nici o pată pe trecutul mișcării noastre .

Noi vom zice :

<Oricum și pe oriunde ați venit , fiți bine-veniți !

Sunteți un guvern naționalist .

Eu nu am dreptul nici măcar să vă suspectez buna-credință ,
chiar atunci când unele lucruri nu le înțeleg , sau mi se par greșite.

Un om corect nu se poate năpusti asupra altui om , din primul ceas,
înainte de a fi lăsat **să-și pună în aplicare gândurile sale.**

Când dvs luați măsuri cu caracter antisemit, multe -puține , câte puteți,
nu voi ajunge eu în situația de a vă putea lovi.

Nu voi ajunge eu în postura de a fi unealta jidanilor ,
de a deveni o speranță a lor în contra unui guvern naționalist .

Guvernarea este o piatră de moară așezată pe umerii câtorva oameni .

Nu mă veți vedea pe mine nici o dată sărind deasupra acestei pietre ,
pentru ca **să mai apăs și eu umerii** deajuns de încărcăți.

De asemenea, **împins de vreo invidie plină de josnicie, nu mă veți găsi strigând :**
" iată aceștia îmi iau și execută din programul meu și eu ce voi mai face ? "

Ci zic acum și voi zice totdeauna : **să vă ajute Dumnezeu să faceți**
pentru neamul românesc tot ce vrem, tot ce am vrut, tot ce a visat mintea noastră
că ar putea face . > [-----]

" Nu sunt de părere că e bine ca PNC să dizolve Corpurile legiuitoare
și să procedeze la noi alegeri , deoarece părerea mea este că **guvernul nu poate atinge ,**
în noi alegeri , **nici 30 %** .Ceea ce ar însemna **un efort inutil** care ne-ar duce la punctul
de la care am plecat , adică **la un guvern fără primă , deci fără majorități parlamentare .**

" Mie îmi convin alegerile, pentru că legionarii sunt neobosiți și vor da bătălia
având ca țintă de atins : dublarea voturilor .

" În cazul deschiderii actualelor Corpuri legiuitoare ,
Mișcarea Legionară este dispusă să acorde votul său pentru buget și
pentru votarea unor legi urgente .

" Termin atrăgând atenția acelor care , în nechibzuința lor,
încearcă să împingă Coroana spre o dictatură ,
că aceasta ar echivala cu o nenorocire .

" **Cea mai mare înțelepciune este aceea de a ști să ocolești poziția care**
ar putea pune Coroana în conflict cu națiunea sau cu destinul Ei. "

14.) Armd.Călinescu , **Însemnări13, 14, 15 ian.'38**

/ **discuție cu Rex / dilemă : convocarea parlamentului ? dizolvare ? alegeri ? /**
[LD : Din **mărturiile lui Carol**, aceste pagini au fost **rupte !** ;
din **mărturiile lui Tătărescu** , evenimentele din perioada dec.'37 - 1940 **lipsesc** ,
doar fotografiile reproduse îl arată pe Tătărescu la 11 ian.'38
cu Dinu Brătianu și Gh.Brătianu , la reîntregirea PNL! ;
lui **Goga** i se apropia **moartea**, și , ocupat cu guvernarea, nu și-o fi scris jurnal ! .
Mă văd silită de aceea să folosesc acele infame **înregistrări telefonice**
și mărturiile lui Călinescu și Codreanu .]

13.ian. Consiliu economic, sub președinția Rex. [-----]

După consiliu, r. m-a reținut 30 minute . Am discutat asupra situației .

Mi-a spus că **are scrupule în privința dizolvării parlamentului** , înainte de întrunire

Îi răspund că **nu putem merge pe terenul lui Maniu .** [**LD : linia constituțională**]

Vorbesc de necesitatea unei **întregiri național-țărăniște cu Vaida .**

E favorabil și va chema pe Vaida în audiență .

Seara , Urdăreanu îmi spune că Rex i-a comunicat că eu

nu mai sunt așa pesimist cum îi spusese el.

Urdăreanu îmi spune că **a lucrat pentru calmarea Gărzii de Fier .**

Crede că e bine **să facem și noi întregirea cu Vaida** , înainte de alegeri .

Spune că Rex mă va chema în audiență împreună cu Goga.

Goga, nițel îngrijorat , adusese la palat **decretul de dizolvare [a parlamentului] .**

Rex nu l-a semnat

14. ian. Rădulescu -Mehedinți [**ministr.Juștiție**] a adus la audiență **decretul de dizolvare .**

Rex nu l-a semnat [-----] Rex l-a întrebat dacă **nu s-ar putea obține**

încrederea majorității liberale în Cameră !

/ **Vaida** a fost primit în audiență .

/ **Codreanu** a făcut declarații neostile guvernului .

/ **Liberalii** s-au întregit [**la 11 ian.**] **Tătărescu pare încercuit .**

/ **Maniu** ar încerca **o manevră cu Dinu Brătianu**

Armd.Călinescu / 13- 14.ian.'38

Guv.Goga . Dizolvarea parlamentului .Fixarea alegerilor pentru 4 - 6 mart.'38

(**anularea alegerilor**)

15.) Armd.Călinescu , **Însemnări ... ,/ dizolvarea parlamentului / fixarea alegerilor /18 ian.'37**

[LD : Totul se face prin decrete care încalcă prevederile constituționale :

modificarea legii electorale privind dizolvarea parlamentului ,

schimbarea semnelor electorale .

Ce tâmpenie sau ce bătaie de joc cu înlocuirea simbolurilor electorale , cu puncte !

Cum ar fi trebuit să arate buletinele de vot cu ... puncte de la 1 la... 28

(câte formațiuni s-au înscris) Și totuși , începea bătălia pentru depunerea listelor !]

Audiență la rege. Aprobă **decretul cu schimbarea semnelor *** [**electorale**]

Rex îmi spune că **a vorbit cu Vaida** și l-a îndemnat la **o înțelegere cu centristii**

[adică cu grupul disident] Vaida ezită .

***Notă .Parlamentul a fost dizolvat la 18 ian.**

S-au hotărât **alegeri pentru 4 martie** (Cameră și Senat) , respectiv **5-6 mart** (județene)
S-au **desființat vechile semne** .În locul lor , **puncte** : Guvernul - 1 punct ; PNL - 2 puncte ;
Fr.Rom. -3 puncte ; **Totul pentruȚară - 4 puncte** . etc etc

Până la 26 ian. , **s-au înscris 28 de partide !**

(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 416, 731)

Armd.Călinescu / 18 , 23 ian .'38

[**LD : 26 ian.2004**. Despre această audiență **bâiguia ceva Cristoiu** la emisiunea cu

Nicador Florea Codreanu. Avea un doc. purtând semnătura lui **Antonescu** ,

care insistase ca **Regele să-l primească pe Codreanu**.

Antonescu , în tot acest timp, **a stat mai mult la la Predeal , unde era și Codreanu]**

[**LD : La 15 ian.**, Goga îi spusese lui Călinescu că **Urdăreanu** îl consultase în legătură cu
eventualitatea ca **Maniu și Codreanu să fie primiți de Rege**.

În această însemnare, se vede fără dubiu **întreaga urzeală a lui Armand Călinescu** ,

pentru ca **Maniu să fie izolat cu orice preț !** Maniu devenise **inamicul public nr. 1 !**

Admitea chiar **o relaxare cu Codreanu !**]

" **Vorbesc mult cu Urdăreanu .** **Îi spun că primirea lui Maniu [la Rege]**

ar fi catastrofală pentru noi.

Ultimul argument contra lui , ar cădea. E de acord, renunță .

Mă întreabă ce cred de **eventuala primire a lui Codreanu .**

Răspund că **dacă ar cere el și ar promite liniște și [să se] depăreteze de Maniu**

ar fi interesant , deși aceasta i-ar crește acțiunile .

Urdăreanu îmi spune că-l va chema pe Tilea și-l va împinge la înțelegere cu noi .

" **Publicăm decretul modificator al legii electorale și dizolvării .**

Luăm locul 1 , liberalii 2, etc **Mare efect . În general, opoziția a suportat .**

Doar Maniu cu contestații.

23.ianuarie . Maniu face contestație la comisia electorală pe tema neconstituționalității

decretului . Aflăm că **Lupu** [președ. Comisiei Centrale Electorale] , **Stârcea** ,

vor să trimită la Casație . **Comunic lui Urdăreanu ,**

care trimite pe G[avrila] Marinescu la Stârcea să-i spună că-l destituim .

Gavrila aduce a doua zi rezultatul : **comisia respinge contestația . "**

Armd.Călinescu / 18 ian.'38

16.) CZCodreanu , Ordin confidențial : pentru noi alegeri , 18 ian.1938

Circulări și Manifeste , 1927-1938 ,

Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981 . (p. 238)

[**LD : mare schimbare de ton față de gogo-cuziști!**]

CZCodreanu / 18 ian.'38

"**Nu se va publica nicăeri această scrisoare ; este confidențială, pentru legionari "**

" Rog ca aceste câteva rânduri **să fie citite gradelor legionare** și unui număr cât mai mare de
legionari , **chiar în cuiburi** , pentru ca să se poată și ei orienta :

I. Este **aproape sigur** că **vor fi noi alegeri .**

II.**Veți fi deci gata** , în așteptarea **depunerii listelor**. [-----]

III. Până la cel din urmă legionar, va păstra **o notă de mare demnitate .**

Nu se va deda în propagandă la mici răutăți, la **aluzii răutăcioase, calomnii , insulte** etc.

Și aceasta , **cu deosebire, la adresa cuziștilor.**

O linie de **mare corectitudine**. [-----] Pe noi să ne voteze cine crede în noi.

IV.În general, în propagandă :**Nu atacați pe nimeni !**

Nu veți zice :

Să ne votați pentru că cuziștii, țărâniștii, vaidiștii sunt răi .

Ci veți zice : Votați-ne pentru ce avem noi bun.

Votați-ne pentru credința și jерele noastre . "[-----]

CZC / 18 ian.'38

////////////////////////////////////

Dirrecția Poliției , **interceptări telefonice** , 17, 18 ian.'38

(A.I.C., fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 416, 731 ;326 -327 ;)

[LD : **Toată această agitație , a fost blocată , mai întâi cu schimbarea semnelor , apoi... cu anularea convocării de alegeri . Nu s-a mai întâmplat o mai mare bătaie de joc !**]

////////////////////////////////////

Convorbiri telefonice

București (sediul Legionar) - **Pitești**

- Pitești : Ce s-a anunțat ?

- Bucur : Nimic. **N-a apărut încă decretul de dizolvare [a Parlamentului]**

Stați la post .Cred că apare până diseară .

////////////////////////////////////

Cantacuzino (București ,sediul legionar) - **Chișinău**

- Chișinău : Ce fac camarazii ?

- Cantacuz.: **Sunt la tribunal.Așteaptă . Nu se știe când se va dizolva [Parlam.]**

////////////////////////////////////

Casa Cantacuzino (București)- **Piatra Neamț**

-PN : Ce să facem cu zvonurile ? Să stăm la tribunal toată noaptea ? Curierul a plecat ?

-Bucur.: **Da, cu noi ordine de la Clime**

////////////////////////////////////

Casa Cantacuzino (București)- **Sibiu** / 18 ian.

-Sibiu : Cine e ?

-Bucur . : **Preot Dumitrescu [Borșa]**

-Sibiu : S-a publicat M.O ?

-Bucur. : NU.Dar să fiți atenți la tribunal

////////////////////////////////////

Casa Cantacuzino (București) - **Pitești** / 19 ian.'38

- Pitești : Ce facem cu listele ?

- Bucur . : Parlamentul a fost dizolvat . Listele s-au depus pentru întreaga țară .

S-au schimbat semnele. **Totul pentru Țară are 4 puncte.**

D-ți **retragi listele de la tribunal** , dar reține 25 oameni pentru noi dispoziții .

////////////////////////////////////

București- Piatra Neamț / 19 ian.

- Bucur . : **Aici am depus noi pentru întreaga țară .**

- P.N. : Ce număr avem ?

- București : **Nr. 4 , cu 4 puncte .**

////////////////////////////////////

Casa Cantacuzino (Bucur) - **Sediul legionar** (P.Neamț)

-P.Neamț : **Am primit azi scrisoarea Căpitanului cu "Dragii mei " .**

Ce facem cu stăpânirea asta ?

-Bucur.: **O propagandă masivă . Țștia cred că cu giumbușlucuri**

vor împiedica mișcarea legionară !

Alegeri / Garda de F / 18 , 19 ian.'38

17.) Febra alegerilor , **convorbiri telefonice interceptate** , 18 -24 ian.'38

/ **Maniu - Mihalache - Valer Moldovan - Livezeanu ș.a. /**

/ **PNȚ - derută, mobilizare, privind alegerile/**

(**Arh.I.C.**, fond Casa Regală , Carol II, **dosar 33** / 1938, f. 332, 338, 375, 783, 787 ș.a.

dosar 32 / 1938 , f. 1- 6 , ș.a. ; **Arh.ISISP** , Note de poliție , fond XII, **dosar 2596** / 1938

(**Arh.MAI** , **dosar nr 2** / vol. 38 / 1938 f. 87 -92))

[LD : nu știu dacă **liderii național-țărăniști** realizaseră că **partida era deja pierdută .**

Cert este că **s-au lăsat prinși în această capcană** și că explicațiile lor suferă

o **ușoară metamorfozare** privind cauzele care au dus la ... **blocajul politic din dec. '37 .**

Dacă **Iuliu Maniu** încă mai perseverează în **argumente constituționaliste** ,

Mihalache (spre exemplu) **pare a regreta** că **nu a primit guvernarea cu Vaida** (la 13 dec.'37) Bine'nteles, vina erau : **Tătărescu** (pentru trecut) , **Călinescu** (pentru prezent)
Este de remarcat mobilizarea "**gărzilor**" **PNT** , care urmau să înfrunte "**lăncierii**" ,
(ca la alegerile parțiale din '35 ,ca la alegerile din dec.'37) ceea ce conferă acestei instituții quasi-militare de partid , **statut și tradiție**.
Neavând inteceptări telefonice ale altor lideri , nu știu ce făcea Madgearu, Lupu , Ralea, Costăchescu , Petre Andrei, și atâția alții]

"**Timpul**" (București) - **Budapesta** / 18 ian.'37
-**București: Maniu** a stat câteva zile la Bădăcin , s-a întors la **București**, activează intens.
leri **s-a întreținut cu Codreanu și Gh.Brătianu** .
Se vorbește acum de o **întâlnire Codreanu -Vaida** .
Guvernul se pregătește de alegeri .

////////////////////////////////////
#**București - Roman** / 18 ian.
-Bucur.: Caută să vă înțelegeți și cu **Garda de Fier** , că am vorbit cu **Maniu** ,
vom face din nou pact de neagresiune cu gardiștii .

-Roman : Ce e pe acolo ?
-Bucur.:**Liniște la suprafață** . În secret , ei lucrează la dizolvare [**parlament**]
Maniu spune să veghem .

////////////////////////////////////
Maniu (Ath-Palace) - **dr Popp Simion** (Zalău) / 18 ian.
-Zalău : Așteptăm comunicări ...
-**Maniu** : A ieșit **decretul de dizolvare** . Alegerile la 2 martie [**la 4**] . Semne cu puncte .
Semnul nostru - 5 puncte . **Prezentarea listelor nu se mai face la tribunal**
ci la Comisia Electorală . **Eu am făcut deja înscrierea pentru partid , în toată țara** .

////////////////////////////////////
București - Club PNT (Iași) / 19 ian.
-Iași :Dacă ai noștri n-au păzit bine la București !
-Bucur.: Au păzit-o dar **e o poliță !**
-Iași : **Au știut legionarii , și noi nu !**
-București : **Au fost asmuțați contra noastră** .
S-a depus o contestație de Maniu și Madgearu și
se va ataca Decretul Curții de Casație.

////////////////////////////////////
"**Dreptatea**" (Bucur.) - **Oct. Livezeanu** (R.Vâlcea) / 19 ian.
-Bucur. : **Am depus o contestație** la Comisia Electorală , în care am arătat
că **listele s-au depus înainte de apariția în M.O.**
-Vâlcea :Vin la București
-Bucur.: **Organizează mai întâi echipe puternice acolo** , trimite-le în tot județul

////////////////////////////////////
I.Mihalache, Curtea de Argeș/ întrunire PNT/ 23 ian. 38
La ora 17 , în sala **Cooperativei Curtea de Argeș**, a avut loc o întrunire a **PNT** ,
sub președinția lui **I.Mihalache**.
Alex.Vasilii - s-a ocupat de **trădarea lui Armand Călinescu** , arătând că prin aceasta
partidul nu s-a resimțit . Au vorbit și alții , tot despre asta . Ultimul a vorbit ...

I.Mihalache care a povestit cum la **13 decembrie '37 a fost chemat la rege**
împreună cu Vaida și a fost însărcinat cu formarea guvernului .
Dar PNL a făcut totul pentru a contracara această intenție.
Critică aspru pe Armand Călinescu și sistemul de guvernare prin decrete -legi
(**modificarea legii electorale**)

////////////////////////////////////
Maniu (București) - **Cluj**/ 24 ian.'38
-**Maniu** : În urma **contestației**, **Comisia** a hotărât și **ne-a pus pe locul III** .
Lista pentru alegeri este așa acum :
Guv. - 1 punct **PNL - 2 puncte** **PNT - 3 puncte**
Vaida - 4 puncte **G de F - 5 puncte**

-**Maniu** : Spuneți la toată lumea că **semnul nostru este Sfânta Treime , morala creștină .**
Trebuie popularizată vorba asta

////////////////////////////////////
Javor Bela (Bucur.) - **Budapesta** / 24 ian.

-**București** : **Gărzile PNȚ** au hotărît că în **Ardeal** vor purta numele "**Maniu**" (șef, **Ilie Lazăr**)
iar în **Vechiul Regat** numele lui "**Lupu**" (șef , **g-ral Rujinski**)

Mihalache a ținut un **discurs la Curtea de Argeș** , în orașul lui **Călinescu** ,
și a vorbit despre **trădarea acestuia**.

Atunci **când el a refuzat** formarea guvernului cu **Vaida**, **Călinescu** l-a aprobat .

A mai spus că **tratativele dintre Goga și ACCuza la fuziune**, s-au ținut **în casa unui evreu** ,
ceea ce spune multe despre "**antisemitismul**" lor .

El va rezolva problema evreească prin **cooperatie** .

////////////////////////////////////

București -Budapesta(corespdență de presă) / 26 ian.

-**Bucur.** : **Maniu** a spus că **va desființa gărzile PNȚ**
când și guvernul va dizolva " lăncierii " .

De organizarea gărzilor PNȚ se ocupă perso nal Maniu .

A mai spus că , **între PNȚ și legionari** a intervenit o "**convenție mută** "

////////////////////////////////////

PNȚ / alegerile / 18 -25 ian.'38

18.a) Rapoarte ale Poliției privind acțiunea PNȚ , 25 - 1 febr. ian.'37 .

(Arh.MAI , dosar nr 2 / vol. 38, f. 87 -92)

[LD : cred că pe baza acestor ultime rapoarte , **Carol s-a hotărît** :

/ să nu permită marele **miting PNȚ** anunțat pentru luna **febr. în Capitală** ;

/ să **anihileze opoziția manistă** , și refacerea " Pactului" , lovind în legionari ;

/să nu mai țină **alegerile generale** ;

/ să nu mai întârzie mult **lovitura de stat** .]

▣ **Miting PNȚ proiectat în Capitală [februarie]**

Raport ,/ 25 ian.'38

Organizația din Capitală a PNȚ a primit sarcina **să organizeze o mare adunare**

la începutul lui februarie .

La adunare , **vor ține discursuri Iuliu Maniu și Ion Mihalache** .

▣ **Consfătuirea provincială PNȚ , Ardeal și Banat / 27 ian.**

Raport / Poliție / 27 ian.'38

La **Cluj** a avut loc ședința **Deleg Permanente** a **Comit.regional PNȚ din Ardeal** ,

la care au participat **toți șefii** . **Valer Moldoveanu** a deschis ședința

Iuliu Maniu (primit cu ovații) a făcut un **lung expozeu asupra politicii interne** ,

criticând măsurile luate de guvern pentru a tulbura sistemul electoral .

Despre **PNC** spune că este "**inexistent**" , o **adunătură de trădători, de oportuniști** .

Maniu a examinat și **politica externă** care a devenit **extrem de gravă**,

din cauza **exceselor antisemite ale noului guvern**.

Maniu a anunțat că **însărcinează pe prof.Jinga cu conducerea PNT tineret** pe întreaga țară .

Hotărăște reînființarea gărzilor țărănești

////////////////////////////////////

Notă / Poliție /28 ian.'38

▣ **Politica externă**

În cuvântarea ținută la Cluj la 27 ianuarie, **Maniu** a spus despre **politica externă** :

< **România rău face că umblă după o alinață cu Roma și Berlinul** ,

ea trebuind ca în cadrul acestei politici să rămână credincioasă tratatelor ei ,
încheiate până în prezent cu Franța și Anglia ,
să urmeze politica sa alături de Liga Națiunilor ,
și cu prelungirea mai departe a pactului de neagresiune cu Rusia Sovietică . >

▣ Politica internă

Privind politica internă , el cere o campanie violentă împotriva guvernului și
cu aceeași intensitate , împotriva partidului *Totul pentru Țară* :

< Noi nu vom face pacte de neagresiune cu dl Codreanu ,

de care ne desparte o lume întreagă .

DI Codreanu este pentru statul totalitar și prea atașat de Berlin . [-----]

Personal am o mare admirație pentru Codreanu care e loial, sincer , ferm - seamănă cu
mine - și de aceea vom lupta civilizat cu el .>

▣ Camarila, Lupeasca

Între intimii săi, Maniu a spus că guvernul Goga a venit și cu asentimentul d-nei Lupescu ,
față de care Goga a făcut " mea culpa " . De asemenea ,
d-nei i -a fost prezentat Armand Călinescu , care până acum nu era în camarilă .

▣ Reactualizarea pactului de neagresiune

Maniu ar vrea să atragă de partea sa , în lupta contra actualului guvern ,
pe Codreanu și pe Gh.Brătianu .

Printre intermediarii folosiți în acest scop este Gerota junior .

Ei l-au sfătuit pe Codreanu să nu-l abandoneze pe Maniu .

Codreanu a acceptat să-l viziteze pe Maniu la hotel Athéneè Palace ,
și, împreună cu Gerota jr , au discutat 2 ore .

Maniu a cerut lui Codreanu reactualizarea pactului de neagresiune
cu atacuri violente împotriva noului regim.

Codreanu și-a rezervat răspunsul , după ce se consultă cu prietenii .

Maniu s-a mai înțeles cu Codreanu ca, după venirea PNT la guvern,
să pregătească ulterioara venire la guvern a Gărzii de Fier.

▣ Garda de Fier .

Printre intermediarii folosiți de Maniu în acest scop [reactualizarea Pactului]

este Gerota junior , care a reușit să-l convingă pe Codreanu să vie la București ,
și au avut o consfătuire la care a participat și prof.Forțu .

Ei l-au sfătuit pe Codreanu să nu-l abandoneze pe Maniu . [-----]

În momentul de față , în Garda de Fier sunt două curente :

unul , influențat de căpitanul Siancu, vrea apropiere de Maniu ;

altul, cu expectativă binevoitoare față de guvernul Goga -Cuza

În ultima instanță , va hotărî Căpitanul .

////////////////////////////////////

Penescu (Bucur) - Deva / 1 febr.

(Interceptare telefonică)

-Bucur:Situația politică tulbure .Multă lume crede că nu vom avea alegeri .

Se ceartă cei doi Cuza , cu Tilică și Armand Călinescu .

Garda de Fier are foarte mult ascendent în țară și creează , prin aceasta,

o situație foarte dificilă . Aștia[Guvernul] și-au pierdut capul.

////////////////////////////////////

București - Budapesta (presă) /

- Bucur .: Alex.Vaida nu prea are încredere în succesul alegerilor viitoare .

Toate șansele le are PNT și Totul pentru Țară -.

////////////////////////////////////

PNT / 25- 30 ian.'38

18.b) **PSD.Tratatative pentru front electoral antifascist, 24 ian./ / 6 febr.' 38**

(*Lumea Nouă* , XXXI , nr.6 , 6 febr.'38)

Deși delegați ai PSD -**Grigorovici , Titel Petrescu** - au avut consultări cu diferiți șefi de partid- **Dinu Brătianu , Maniu, Gr.Iunian** - în vederea realizării unui **front comun antifascist , antidictatorial** ,

până la urmă se **reușise să se perfecțeze doar colaborarea cu PNT** .

După cum explica **C.Titel -Petrescu** , în legătură **cu tratativele PSD -PNT** , cu hotărârea unei acțiuni comune , **ele au fost ușurate de faptul că Maniu nu a mai reînnoit Pactul de neagresiune cu CZCodreanu** , hotărând lupta neostoită împotriva fascismului . [-----]

PSD / 6 febr.'38

19.a) **Reacții externe la politica internă a gov.Goga , 5 - 17 ian.'38**

/ **reacții evreești /Anglia / Franța /Italia / Budapesta / Atena / ș.a. /**

/ **Istrate Micescu , Carol II - interview -uri privind politica externă /**

(A.I.C, fond Casa Regală, Carol II ,Cabinet , dosar 31, 99,107 / 1938

(" Universul " 7-16 ian.'38) **Doc.integral : fișier Politică externă - VIII**

[LD : o politică externă incoerentă și contradictorie ,oglundind stuctura bivalentă și hibridă a puterii politice din România , după instalarea guvernului Goga .

Carol al II-lea, Goga, Micescu ,ACCuza ș.a. , în funcție de viziune și scop urmărit , susțin , parcă , **o altă fațetă sau o altă tendință a opțiunilor românești**,

în materie de politică externă . Din acest pluralism de optică,

a fost firesc ca presa diplomatică să facă comentarii pe măsură .]

▣ **România rămâne credincioasă alianțelor sale**

▣ **România va încerca să câștige bunăvoința Italiei și Germaniei...**

▣ **România să părăsească Societatea Națiunilor ...**

▣ **Politica internă nu aduce nici o atingere alianțelor și prietenilor României ...**

▣ **Guvernul Goga vizează revizuirea politicii externe , în mai multe etape .**

▣ **Acțiunea de alăturare a României la axa Roma -Berlin.**

" **Le Temps** " , Paris,5 ian. (preluat de "Universul") 7 ian.' 38

Istrate Micescu a acordat un interviu, în care a declarat :

Noua concepție național-creștină din România

" nu are nici un fel de legături cu fascismul italian și nazismul german " ;

că doctrina politică a PNC "**se ocupă exclusiv cu drepturile românilor în statul român "**

////////////////////////////////////

" **The Jewish Chronicle** " / 7 ian.

Sub titlul "**Paradoxuri politice în România** " , o corespondență diplomatică .

Ziarul crede că , neputând obține 40 % , **guvernul Goga se va alia cu liberalii .**

Pericolul cel mare constă în faptul că Goga ar putea fi tentat

să se alizeze cu Garda de Fier .

În acest caz, **ziarul crede că Carol II va recurge la o dictatură militară .**

////////////////////////////////////

" **Il Messagero** " , Roma / 7 ian.

Senatorul român **M.Manoilescu** , fost ministru , a declarat unui redactor al ziarului

impresiile celor 1.500 compatrioți ai săi care se află în pelerinaj la Roma .

S-a întâlnit cu Ducele. Întrebat asupra desfășurării programului Goga,

Manoilescu a declarat că **orientarea politică în sens național este definitivă ;**

că **se va merge în această direcție** , numai înainte, nici o dată înapoi ori la stânga .

////////////////////////////////////

București . Consiliul de miniștri / 10 ian.'38

(AIC, fond Casa Regală , dosar 31 / 1938, f . 56, 105)

ACCuza a cerut , în Consiliul de Miniștri , ca **România să părăsească Societatea Națiunilor ,**

iar **Istrate Micescu** (în drum spre Geneva) **să fie rechemat în țară .** [-----]

Acesta a fost și motivul pentru care **cei doi Cuza** , la întoarcerea lui Micescu ,

nu au participat la manifestațiile primirii diplomatului român .

**Supărați de politica externă și lentă rezolvare a " problemei evreești " ,
cuzistii s-au izolat , retrăgându-se la lași .**

////////////////////////////////////

"Daily Herald " (Easterman)- **Interview lui Carol II** (preluat de " Universul" / 13 ian.)

-Întrebare : Actualul guvern , nu este o dictatură regală , sub formă constituțională ?

-**Carol : Cuvântul " dictatură " nu poate fi aplicat în mod universal. Cuvântul " democrație" nu poate fi aplicat în România, ca în Anglia, unde condițiile politice sunt cu totul altele .**

Anglia are o tradiție parlamentară , iar sentimentele și educația poporului englez sunt altele decât cele din România . **În România nu este dictatură .**

-Întrebare : În alte țări, Regele face ce spun miniștrii .În România pare invers !

-**Carol : Din cauza partidelor și a politici din România , Suveranul este singurul care păstrează o linie dreaptă .**Guvernul român se sprijină pe sprijinul puterii executive : Suveranul . **Actualul guvern are asentimentul opiniei publice .**

-Întrebare : Cum de a fost adus la putere un partid mai puțin puternic ?

-**Carol : Rezultatul alegerilor nu reprezintă totdeauna voința opiniei publice .**

Rolul Regelui este de a aprecia adevărul. Există în România un curent naționalist .
Alegerea guvernului a depins de necesități naționale .

Guvernul este autoritar .Și aceasta era necesar .

-Întrebare : Ce părere are despre cenzură ?

-**Carol: Nu este un lucru nou . Cenzura există în România de 4 ani .**

-Întrebare : De ce au fost excluse din guvern unele partide ? [aluzie la PNL, la PNȚ ?]

-**Carol : A avut în vedere interesele țării .**

Nu se pune chestiunea fascismului sau alte chestii de prietenie .

-Întrebare : **Politica externă ?**

-**Carol : Politica internă nu aduce nici o atingere alianțelor și prietenilor României .**

-Întrebare : regele aprobă politica guvernului ?

-**Carol : Guvernul este al său. Când nu va fi mulțumit de el ,îl va schimba .**

-Întrebare : **Problema evreească ?**

-**Carol : Cea mai importantă problemă . Va fi rezolvată .**

////////////////////////////////////

"Giornale d'Italia " (Roma) / 15 ian.'38

(AIC, fond Casa Regală , dosar 31 / 1938, f . 56, 105)

Situația din România este ilustrată prin :

1.Noul guvern Goga , exprimă voința regelui, care l-a constituit în afara parlamentului

2. Orientarea noului guvern , are tendință autoritară , spre o importantă transformare a structurii politice și chiar sociale a României .

3. Guvernul Goga vizează revizuirea politicii externe , în mai multe etape .

////////////////////////////////////

Politica externă / 5 - 17 ian.'38

19.b) Armand Călinescu , Însemnări ... / audiențe la MSRegele / 25, 31 ian.'38

/ Plan electoral / Declinul partidelor : PNL, PNȚ , PNC , G de F / Anarhia electoratului /

/ Soluția : schimbarea Constituției / reforma Parlamentului / Metoda : vacanța partidelor /

[LD : am mai spus , va fi foarte greu să stabilesc cu exactitate **autorii inițiativelor ,**

paternitatea ideilor , răspunderea actelor . Dar însemnările lui Călinescu îmi dau posibilitatea stabilirii unui "**calendar**" al acțiunilor lui Carol II .

Toate acestea el zice că le-a discutat cu Regele . Toate acestea s-au aplicat .

Chiar cu laconice cuvinte , îmi dezvăluie **planul ocult** pus la cale **contra adversarilor lui Carol** de către unul din **co-autorii loviturii de stat .**

Și apoi ... de ce nu ? mă ajută să înțeleg mai bine, mai nuanțat , mai aproape de adevăr,

caracterul unei personalități pentru care am avut o **accentuată admirație ,**

când am scris " România în vâltoarea anului 1939 " ,și un mare regret când a fost asasinat .

Voi folosi , ca și până acum, citatele în negru și comentariile mele în roșu]

Armd.Călinescu-MSR / 25 ian.'38

▣ I. Plan electoral

1. **Dispariții mistice** .Semnele . [**ideea cu punctele a fost a lui ?**]
Detalii.Torpilarea proiectului [**conta pe o nereușită !**]
2. **Dispersarea adversarului** , înmulțirea secțiilor de votare [**distrugerea fief-urilor !**] .
3. **Demonstrații de forțe** . Jandarmerie , concentrare , înzestrare [**intimidare !**]
4. Corectare pe linii mari :
 - a) **eliminarea evreilor** [**nu i-a fost străină această diversiune !**]
 - b) **Frânarea comuniștilor** .

Arad	29.500	Timiș....	20.700	Hunedoara	15 .000
Prahova	18.000	Bihor	12.000	Total =	98 .000 (20 %)

[**deci inexistența sau minimalizarea acestui pericol era o legendă !**
Atenție la cele 4 județe ardelenne "roșii" pe care le-am mai constatat eu și în 1931 în alegerile din guvernarea lorga ...]
 - c) **Garda de Fier** .Corpul Moța și Marin . Emoție în țară . Reacțiune necesară .
[**explicație pentru hărțuirea la care au fost supuși legionarii**]

Armd.Călinescu -MSR /25 ian.'38

▣ II. Alegerile .

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ III. Pentru afirmarea autorității .

- [LD: **Măsurile vizau partidul de guvernământ și guvernul din care făcea parte !**]
" **Am riscat cariera , risc și viața** . [**conștiința pericolelor la care s-a expus**]
O fac pentru rege și țară . [**cum să măsoari aceste sentimente ? ce ascund ele în profunzime ?**]
Nu pentru a lăsa să se creeze o armată de partid de care nu sunt sigur mâine !
Desființarea lăncierilor [**acțiunea anti gogo-cuzistă**]Altfel nu avem baze bază morală .
Să înceteze incidentele .O circulară . Ar avea efect asupra populației **pentru calmare** .
Am ezitat din motive de a menaja susceptibilitățile .Svastica pe prefecturi !
Ridicarea măsurilor : tăierea rituală și închiderea prăvăliilor [**măsurile antisemite !**]

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ I. Declinul partidelor

- a) **Criza liberală** în urma întregirii , spre gardă [**sau anticarlistă și pro-manistă ?**] .
Nici o armonie . **Suspectări reciproce** . [**hrănite de Carol : diniștii -georgiștii - tătărăscienii**]
- b) **Criza PNȚ.Demoralizare .Nemulțumire** .
[**refuzul lui Carol de a-l aduce pe Maniu la guvern ; dizidența Călinescu ;**]
- c.) **Oarecari neînțelegeri și la național-creștini** . [**partid pe mâna căruia Carol dăduse țara !**]
" **Toate partidele au pierdut dinamismul lor.**
Nu mai pot fi factori de stăpânire a situațiilor , cu atât mai puțin de redresare a țării .
Sânt adevărate asociații de speculare a beneficiilor puterii .
Iar puterea , în ultimă analiză , o acordă suveranul .
Căci nici un partid nu o poate cuceri altfel .[alegerile indicaseră , totuși, forța lor electorală !]
Singura forță populară și dinamică este Garda de Fier. [**lucrurile nu stăteau chiar așa !**]
Dar aceasta are un caracter revoluționar . Triumful ei ar fi o catastrofă pentru stat . "
[**acesta va fi leit -motivul tuturor explicațiilor și argumentelor ce se vor da ulterior !**]

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ V. Soluția : schimbarea constituției !

- [LD : **după ce Carol făcuse totul pentru a provoca criza regimului constituțional** existent ;
după ce, prin toate mijloacele, **încurajarajase dizidențele** , provocând **crize în toate partidele**
după ce , **Armand Călinescu** , urmându-l pe **Gh .Tătărăscu** , devenise obedient ;
după ce, procedaseră **discreționar** în deslegarea **crizelor de succesiune la guveranare** ;

după ce, **cazialmaua** privind noi **alegeri parlamentare** se transformase în **degringoladă** : **sosise clipa actului final** : **schimbarea regimului , printr-un act de autoritate regală .**

Să fi devenit , în acea clipă , **Armand Călinescu , sfetnicul nr 1 ?**

Aceasta o știa doar Carol II . Pentru că nu apar în această scenariu : Iorga, Argetoianu, Tătăreanu , Gavrilă Marinescu , d-na Lupescu ș.a, fiecare cu sfatul și rolul său.]

II. **Anarhia elecioratului** [-----] a) b.) c.)

III. **Țara e bolnavă .** [**cu asemenea premise, concluzia pare firească**]

IV. **Rolul de arbitru al suveranului** [**toate vorbele care s-au rostit, nu sunt reproduse**]

V. **Soluția** [**31 ianuarie: zarurile sunt aruncate !**]

Schimbarea constituției.

Dacă se păstrează drepturile individuale și regimul parlamentar , nu va protesta nimeni. Aceasta este esența constituției .

[**explicație pentru păstrarea lor și în noua constituție , care a dat caracterul ei hibrid**]

Aceasta era bună , dar reglementarea și uzajul ei defectuos .

Modificări .

1 . Guvern restrâns cu competență generală și de control. Sistem german antebelic.

Depinde numai de suveran, nu de parlament . [**reală și adevărata putere în mâna suveranului ;dispare controlul parlamentar (implicit al partidelor) asupra guvernului**]

Parlamentul îl controlează , îi poate da **vot de blam** , îl poate pune **sub acuzare** , în cazuri diferite .**Dar nu-l poate schimba .** [**executivul ,putere discreționară de guvernare**]

Când **guvernarea nu va mai fi în mâna electoratului** , se redresează administrația și moralmente și constructiv . **Se calmează și pasiunile** nu mai au același interes.

2. Prefecturi mari , cu mijloace și **competență largă . Decongestionarea .**

Consilii locale alese .Primari numiți . [**dispare rolul partidelor și al electoratului**]

3. Parlament restrâns . 250 membri . Scrutin uninominal . [**dispar listele de partid**]
Individualizând candidatul , schimbăm caracterul luptei .

Senat corporatist și numit . [**Partidele scoase total din joc .Senatorii de drept , cei aleși de instituții, cei aleși de electorat , dispar ; totul la discreția regelui !**]

Parlamentul votează legi și controlează .Nu răstoarnă un guvern.

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ **VI. Metoda : vacanța partidelor !**

" **Punerea în vacanță a partidelor .** [**termenul este echivoc : "vacanță " , nu desființare**]

E o atmosferă propice pentru a înlesni viitoare regroupări, pe baze noi .

[**dizidentul vizează lovirea partidelor existente , pentru a înlesni regroupări viitoare**]

Prin dispersarea forțelor politice [**iată metoda**] ,

singurul element care răsare și se impune e Coroana . [**iată scopul**]

Când partidele au încercat să întunece Coroana,

cea mai bună replică e aceasta . [**iată răzbunarea**]

Reacțiunea nu ar fi dacă nu s-ar întrevede imediat o normalizare în viitor

și dacă s-ar da impresia unei dictaturi personale [**iată viclenia, ipocrizia , capcana**]

Armd.Călinescu- MSR / 31 ian.'38

▣ **Măsuri și acțiuni imediate : lovitură de Palat**

[**LD : Scenariul discutat de Călinescu cu Carol II a mai suferit unele modificări.**

Ele nu au schimbat cu nimic **fondul și etapele fixate .**

De aceea consider foarte importantă această mărturie .

De aceea, imediat . Ocrotirea [otcroierea] unei noi constituții .

Bine schițată, în taină . Pusă la punct . [**așa s-a procedat ! În săptămâna în care partidele încă mai făceau campanie electorală, încă mai sperau să ajungă la putere prin vot.!**]

Apoi, un guvern sub o personalitate de prestigiu . [**așa s-a ajuns la IPSS Miron Cristea**]

Plebiscitarea Constituției și alegeri pe baze noi , repede . [**așa se va aface**]

S-ar crea o nouă atmosferă , de reală înnoire , **pe care ar face-o regele , [asta era !**]

în momentul când **partidele ajunseseră incapabile și forțele revoluționare primejdioase .** "

20.) Legionarii nu participă la alegerile comunale , 31 ian.'38

(" Universul" , 31 ian.'38)

Legionarii nu participă la alegerile comunale .

După o adâncă chibzuință , partidul Totul pentru Țară a hotărât să nu mai participe la alegerile comunale , căci **< decât să fiți primari legionari**

sub ordinele prefectilor și miniștrilor nelegionari , mai bine să mai așteptați puțin pentru ca să fiți primari legionari sub prefecti și miniștri legonari . >

Legionarii trebuie : să lupte pentru alegerile generale ; să se poarte ca oameni ; să nu atace guvernul naționalist la întruniri ; să ocolească conflictele ;

G de F / 31 ian.'38

21.) Telegrama cifrată a g-ral Bengliu ,4 febr.'38

/supraveghere și carantină politică pentru legionari /

CZCodreanu /

▣ **Circulara 131 : Telegrama g-ral Bengliu** (p. 251-252)

Unitățile de jandarmi au primit următoarea telegramă cifrată :

< No. 5861. **Luați măsuri de supraveghere și carantină morală** asupra oamenilor de trupă și-n special concentrațiilor dubioși ori **bănuți ca gardiști, comuniști ori sectanți** . **Supravegheați și atitudinea ofițerilor . General Bengliu . >**

"Bine frate naționalist , pe de o parte îmi faci teoria frăției și unirii , iar pe de alta , dai telegrame cifrate ca să mă supravgheze ca pe un periculos dușmn al statului ?

Mă așteptam să fie supravegheați toți delapidatorii banului public, îmbogățitii prin fraudă, toți jidanii din armată. Tot pe mine mă supraveghezi ? Ce ironie! "

CZC / 4 febr.'38

22.) CZCodreanu , guvernul Goga -Cuza , **represiunea legionarilor** , 1-4 febr.'38

Circulări și Manifeste , 1927-1938 , Colecția "Europa" , Ion Mării , Munchen, 1981

▣ **Circulara 129 : guvernul Goga -Cuza - măsuri represive.**(p. 248)

"În urma **știrilor triste** primite din județe - în ultimele două zile -

mă văd silit să **convoc Senatul Legionar al Capitalei** ,

pentru ziua de marți , 8 febr. , ora 9 seara .

Aproape **în toate județele** , Guvernul - prezidat de domnii ACCuza și Octavian Goga -

a înțeles să ia **măsuri fără motiv legal sau moral împotriva Mișcării Legionare .**

" **Șefi de județe, candidați, oameni** - păstrându-e în cea mai deplină legalitate și bună cuviință

- au fost **opriți de a-și ține întrunirile** , prin bariere de Jandarmi ,

au fst **sechestrați** , au fost **arestați** , au fost **bătuți** .

" **Adunarea de marți** urmează a studia cu multă atenție și grijă, măsurile ce urmează să le luăm pentru a ne apăra ." CZC / 1 febr.'38

////////////////////////////////////

▣ **Horodișteanu (Sediul legionar) - United Press (Viena) convorbire interceptată / 2 febr.'38**

(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Direcția Genreală a Poliției, Secția I-a ,f.32

Am dat-o în " România în vârtoarea ...)

23.) Ordin către inspectoratele de jandarmi , 5 febr.'38

/lagăre de internare pentru legionari /

▣ **Circulara 135 : lagăre de internare ...** (p. 255-256)

"Aduc la cunoștința legionarilor și a întregii opinii publice

următorul **Ordin** transmis **inspectoratelor de jandarmi** :

< Se înființează în raza fiecărui inspectorat , **un lagăr de internare** ,

pentru **toate persoanele care fac propagandă în alte județe** ,
chiar dacă sunt candidați,

pentru cei găsiți fără acte , pentru **foștii comuniști**.

Se exceptează dl Corneliu Z.Codreanu, bătrânul **prof.Codreanu**,

dl Clime, și alte **personalități marcante** cunoscute ale **Partidului " Totul pentru Țară."**

Areștații vor fi **transportați cu trenurile de noapte** sau pe drumuri ocolind satele ,

tot noaptea. [-----]

Aceiași procedeu se va aplica pentru toate partidele politice . >

" Întreb dacă este adevărat ? Întreb pentru că nu-mi vine să cred. [-----]

Întreb guvernul naționalist al țării , care, în față, îmi face teoria frăției și unirii,

iar **pe la spate , dă aceste ordine secrete** , este acesta un act de omenie , de cavalierism,

de onoare ? Bine frate naționalist , **tu faci lagăre pentru Români ?**

Faci lagăre pentru naționaliști ? [-----] Vrei tu ca la sfârșitul guvernării tale

să ieșim noi nimiciți, iar hoardele jidănești , pe care ai pretins că ai venit să le nimicești,

să iasă neatînse ? [-----]

G.de F / 1 -5 febr.'38

24.a) 28.b) **Guvernul Goga** : cartel electoral cu minoritatea germană , 3 febr.'38

/ **Tratative similare cu minoritatea maghiară** /

(A.I.C , fond Casa Regală,dosar 99 / 1938 , f. 72)

24.b) **PNȚ** - alegeri și culise pentru succesiune , telefoane interceptate , 3 - 9 februarie

/ **Maniu - Dinu Brătianu** : întâlniri, eventual alianță , denunță **Garda de Fier** /

/ **N.Titulescu** : diplomație și lansarea în alegeri /

/ **Titulescu - Goga - Gigurtu** : discuții lămuritoare/

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 , f. 890... 957 ș.a, ș.a.)

(AISISP , fond V ,dosar 224, 226 , [arhiva Siguranței] , Corpul detectivilor)

(BCS , fond St. Georges , pachet CCII , dosar 2 / 1938)

[LD : Sunt ultimele zile dinainte de lovitura de stat . **Viața politică a României**

este **paralelă și retrasă în culise** . **Zvonurile** sporesc și sunt în mare circulație .

Încă se fac și se desfac **acorduri electorale**.La **întâlniri** , se încrușișează săgețile unor mesaje

agresive . " **Gărzi** " de toate culorile zădărnicesc depunerile de candidaturi ale adversarilor.

Jandarmi și polițiști se amestecă să facă ordine : ciocnirile , bătăile , areștările sunt la ordinea

zilei . **Maniu și Brătianu** , par gata să se apropie . **Titulescu** să pregătește să intre în joc.

Codreanu încă mai speră să cucerească alegerile, deci puterea .

Goga - primul ministru ! - crede că trebuie să guverneze , să facă alegeri , să facă față situației .

Regele este foarte ocupat : la Palat , probabil este un dute -vino neconținut .

Mai citește oare și rapoartele Siguranței și interceptările telefonice ? Nu știi.

Eu trebuie să reconstitui câteva zile de istorie românească din ele !]

////////////////////////////////////

Horodișteanu (Sediul leșionar) - **United Press** (Viena) convorbire interceptată / 2 febr.'38

(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Am dat din ele în cartea " România în vâltoarea ...)

-Viena : Acolo este **Garda de Fier** ?

-Buc. : da .

-V : **Pot vorbi cu Codreanu** ?

-B : **La telefon, nu .**

-V : Am aflat din America că **ați convocat Senatul legionar** .

Partizanii dvs sunt împidicați , în țară , să activeze ?

-B : **Da, dar nu este nici un pericol**

-V : **Ce atitudine veți avea față de Titulescu ?**

Va lua și el parte la alegeri ?

-B : **Se poate. El este membru PNȚ**

-V : Dar nu împreună cu dvs ?

-B : **Nu, nu !**

-V : Acum o lună ziarele spuneau că **Garda de Fier a instituit un premiu pe capul lui Titulescu** .

-B : **Asta nu-i adevărat** .

-V : Și că Titulescu a cerut să-i garantezi siguranța .

-B : **Nici n-a cerut și nici n-a fost nevoie** .

-V : **Veți colabora cu guvernul ?**

-B : [**râzând**] **Asta numai Căpitanul o știe**

-V : Și nu pot vorbi cu el ?

-B : **La telefon, nu . Nici nu-i în Buciurești**

////////////////////////////////////

Savel Rădulescu (Bucur.) - N.Titulescu (St.Moritz) / 3 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38)

- Bucur. : **Aici Săvel**. V-am chemat la telefon să vă pun la curent cu situația de aici .

În ziarul "**Țara Noastră**" a apărut **un articol** unde se spune că **Istrate Micescu , la Geneva , a avut de luptat cu doi dușmani : Garda de Fier și St.Moritz** , amintind de **declarația dvs** dată de "**Paris Soir**" în **problema evreească** .

- Tit. : **Nu-i adevărat . Tot ce am făcut am făcut cu știrea francezilor** .

- Buc. : **Al doilea dușman** , ar fi **acela care vrea să se unească cu foștii dușmani**

- Tit. : **Acesta este Zelea** , el a făcut **declarații presei germane** .

- Buc. : **Noi am cere explicații guvernului Goga** pentru acest articol ,

să dovedească acuzațiile aduse lui Titulescu .**Ce răspuns să le mai dăm ?**

- Tit. : **N-am ce să le răspund. Nu vreau să mă cobor** .

- Bucur. : **Vă așteptăm să veniți cu bine** .

////////////////////////////////////

N.Titulescu / St.Moritz) - Gigurtu , apoi Goga (Soc." Mica" , București) / 4 febr.'38

- **Gigurtu** : Bonjour Nicolae ,

- Titulescu : Se poate să procedați așa cu mine ?

-Gig. : **Și tu n-ai făcut nimic ?**

-Tit. : **Îți jur că n-am făcut nimic ca să fiu acuzat de crimă de stat !** Asta-i nepermis !

-Gig. : Vorbește cu autorul, dl Goga ...

-**Goga** : Bunăziua , Nicolae

-Titulescu : **Bine, Goga, se poate să mă acuzați pe mine că eu sunt primul inamic al țării și pe urmă Garda de Fier ?!**

-Goga : Am și eu defectele mele, destul de multe !

-Tit. : **Bine, dar se poate să spui că primul dușman este St.Moritz și pe urmă Garda de Fier ?**

Mi se poate spune asta, care am fost 20 de ani ministru ?

-Goga : **Asta a fost o glumă , în vederea că vii în țară** .

-Tit : Așa glumă ...

-Goga : **Când vii în țară ? Când vii , vino cu ramura de măslin că și eu te aștept cu ramură de măslin . Ce a fost în ziare , a fost o glumă** .

-Tit. : Glumă, glumă ,dar așa glumă !

////////////////////////////////////

Maffie (Bucur.) - Paris (presă) / 7 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38, f. 1003-1004

Dat din ele în cartea " România în vâltoarea)

C.Brătianu (Șeful PNL) și Iuliu Maniu (șeful PNȚ) , au făcut declarații

cu scopul de a **lămuri opinia publică** asupra **pericolelor pe care Garda de Fier le reprezintă pentru țară** .

În interviul acordat " **Viitorului** " , **C.Brătianu** a reamintit

principalele **acte de terorism imputate Gărzii de Fier** ,
și **caracterul demagogic al propagandei sale** .

Toți foștii comuniști se află în această organizație , care se forțează să convingă masele
că vor face mari relzări dacă vor veni la putere .

Brătianu face apoi **procesul politicii externe preconizate de Garda de Fier**

- **alianța cu Germania și Italia** - și arată că **un succes al acesteia**

ar însemna pierderea independenței României .

lulu Maniu , în **discursul ținut în fața tineretului țărănesc** , a insistat asupra caracterului
teribil al viitoarelor alegeri , asupra **luptei ideologice care stă la baza confruntării** :

o ideologie totalitară - în seamă sclavia .

În alegerile trecute **PNȚ** a **făcut acord cu Garda de Fier** pentru a **răsturna guvernul PNL** .

Acordul cu Garda de Fier a căzut . **PNȚ condamnă politica germanofilă a Gărzii de Fier** .

////////////////////////////////////

Montero (Bucur.) - **Paris** (presă) / 7 febr.'38

Bucur. : **DI Titulescu** își va depune **candidatura pentru Camera Deputaților** ,
în **districtul Hunedoara** .

////////////////////////////////////

București -Turnu Severin [**doi țărăniști ? doi legionari ?**] / 7 febr.'38

(AIC , fond Casa Regală , Carol II , dosar 33 /'38, f. 1003-1004)

-B.: Dragă Cornel , **am să-ți dau vești contra Gărzii de Fier** .

Cred că ne așteaptă **surpriza Maniu -Brătianu** .

-T.S. : Ar fi frumos ...

-B.: Am auzit că azi **Maniu a mâncat cu Brătianu** .

Maniu dă concursul liberalilor , **ca Garda să nu vie la putere** .

////////////////////////////////////

CIC.Brătianu, Gh.Tătărăscu / 9 febr.'38

▣ **Circulară**

[LD : O zi înainte de lovitură . Mă întreb doar atât : oare Tătărăscu nu era la curent
cu ce se pregătea la Palat ? Nu cred. Și dacă da, ce fel de om a fost ?!]

Vă punem în gardă împotriva zvonurilor de amânare a alegerilor ,
care **nu au nici un temei** , ci sunt numai derutante . **Continuăm acțiunea electorală** .

▣ **Invitație**

Dinu Brătianu invită pentru **o consfătuire** , acasă la el (Dorobanți, nr.16) ,
pentru **16 februarie** .

////////////////////////////////////

PNȚ / 1-9 febr.'38

25.) CZCodreanu , Circulara 137 : legionari atăcați și împușcați ... 6 febr.'38

Circulari și Manifeste , 1927-1938 ,Colecția "Europa" ,

Ion Mării Munchen, Ediția a 5-a, 1981 (p. 257 -258)

CZCodreanu a lansat **Circulara 136 (sic !)** cu privire la **incidentele**

din com. **Măineasa -Ilfov** , între jandarmi și legionari .

Mort : legionarul Mija Dumitru (electrician , din Făgăraș, sector Galben

.București) care a fost **expus** în sala de la **sediul legionar** .

Sunt **invitați să-l vadă Goga, Armand Călinescu , g-ral Bengliu**

(**inspector general Jandarmerie**) .**La sediu s-au adunat peste 500 legionari** .

(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Corpul Detectivilor, f. 34)

Duminică, 6 febr. , **o echipă de legionari cu autocamionetă se îndrepta spre satul**

Măriuța -Drăgoiești. La intrarea în **Afumați** , drumul a fost barat de o masă de **cuziști**

în cămăși albastre , cu revolvere în mână. Legionarii n-au oprit .

În satul **Măineasa**, au fost **opriți și legitimați**. Legionarii au plecat mai departe.

Şeful de post, Balint, și cei doi jandarmi, au tras în plin, în mașină.

Legionarul Mija Dumitru a fost împuşcat în cap și a murit.

Mașina s-a întors în Capitală , aducând la sediu pe cel mort ... în sala cea mare ...

" unde invităm pe d-nii Octavin Goga , **Armand Călinescu, g-ral Bengliu și g-ral Gabriel Marinescu , să-l viziteze .** [-----]

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 138 : legionari împuşcați ... (p. 259)**

În com.Maia (Ilfov) au fost răniți de către plut. Coman Paraschiv ,

legionarul **Popescu T.Florian** (student Acad .Agronomică) și

Grozea Constantin (şeful cuibului " Ion Moța")

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 139 : studentul Popescu Florian și-a dat duhul (p. 259)**

Rănit în com Fierbinți împuşcat grav la picioradus la spital Colentina

" **LEGIONARI , STUDENȚI DIN TOATĂ ȚARA , este al doilea mort nevinovat al acestei duminici. . Descoperiți și salutați, în cumplita durere care ne-a cuprins, trupul camaradului nostru căzut pentru credința legionară.**

Sufletele lor s-au ridicat lângă a lui Moța , a generalului , a lui Marin, a lui Ciumetti.

De acum noi mereu îi vom striga și ei mereu vor răspunde " **PREZEN T!** "

În fața marei dureri , **PĂSTRAȚI CALM DE NEÎNVINS "**

CZCodreanu / 6 febr.'38

▣ **Circulara 141 : represiuni la Oradea(p. 261- 262)**

Aduce la cunoștință legionarilor următorul **Raport** , asupra întâmplărilor de la Oradea :

Locot.col C.Luca (cavaler al Ordinului " Mihai Viteazul") /

" Astăzi, **6 febr.** 1938, cu **520 legionari** , ne-am întrunit în **curtea șefului de cuib Paul Gavril**

din com.Lăzăreni , plasa Ceica, jud.Bihor , sub comanda directă a ajut.de Comandant

Crețiu Ioan. Deschiseseședinițași cântasem trei cântece ,

când apare șeful secției Ceica, plutonier Degeratu, împreună cu 6 jandarmi

și primarul Tenț Vasile .Ne-a cerut autorizația Prefecturii .

Am răspuns că deschisă fiind campania electorală , știu că nu ne este necesară și ne găsim legal adunați în loc închis.

Încărcând armele, ne-au somat să ne împrăștiem.

Le-am răspuns că **nu ni-e teamă și le-am oferit chiar pieptul meu .**

Începusem să cântăm "**Cu fruntea sus** " ...

Plutonierul s-a îndreptat cu revolverul în mână , spre aripa dreaptă ,

trăgând în capul camaradului legionar Lăzureanu , învățător în com. Forosig.

Ceilalți jandarmi au tras o salvă , repezindu-se cu baionetele în rândurile noastre ,

lovind și împungând în strigăte de " Ura"și insulte. [-----]

////////////////////////////////////

CZCodreanu / 7 febr.'38

▣**Circulara 140 : legionari arestați și schingiuiți(p. 260- 261)**

CZC a lansat aseară **Circulara 140** , prin care anunță că în jud.Făgăraș

au fost **arestați 200 legionari**

(**LD** : Arh. ISISP, Fond V, dosar 224, Corpul Detectivilor, f. 34)

În jud.Făgăraș, șeful de județ comunică : **200 legionari arestați și schingiuiți**

La Șinca Veche , **45 de legionari bătuți crunt , la sânge .**

"**Domnule Goga , sunt fiii Ardealului. Copiii nației românești, frați de un sânge și de o mamă**

ca d-ta. D-ta ai venit să rezolvi problema jidovească ?![-----]

////////////////////////////////////

Gh.Clime (Bucur.) - **Dobrescu, Constantinescu , Nicolau** (Focșani) / 8 febr.'38

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 33 / 1938 , f. 1052 -)

-Focșani : Am avut , aici, **la Mărășești , o întrunire mare** , tot așa ,
cu jandarmi , bătaie, puști .La fel și acum. Suntem tari .

-Bucur. : Bine!

////////////////////

Murgu (Bucur., sediul Gărzii) - **Alba Iulia** /converbire interceptată / 8 febr.'38

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 33 / 1938 , f. 1052 -)

- Bucur.: Cum se poartă autoritățile ?

- Alba Iulia : **Legionarii muncitori au fost bătuți la tălpi și prigoana este mare .**

- Bucur. :Cine bat ? Jandarmii sau cuziștii ?

- Alba Iulia : **Jandarmii**

-Bucur. **. Diseară avem Senatul .**

////////////////////

Radu Budișteanu (Bucur.) - **Herghelegiu** (Roșna) / 8 febr.'38

-Bucur. : Știi ce s-a întâmplat ieri ? **Astă seară avem Senatul care va decide .**

-Roșna :Aștept la cabină comunicările dvs .

-Bucur. : Se face ce trebuie de făcut .

////////////////////

Nicolae Totu (Bucur.) - **Herghelegiu** (Roșna)

-Roșna : D-le comandant , mă găsesc aici înconjurat de o ceată de inamici .

Am depus candidatura [.....] Trăiască Legiunea și Comandantul !"

G.de F. / 5 -8 febr.'38

26) CZCodreanu , **Ordin : către legionarii din toată țara , 8 febr.'38**

Circulări și Manifeste , 1927-1938 , Colecția "Europa" , **Ion Mării** Munchen, Ediția a 5-a, 1981

Hotărârea Senatului legionar : retragerea din campania electorală_(p. 264- 266)

" În urma ședinței **Senatului legionar al Capitalei** , comunic legionarilor din toată țara ,
prietenilor și dușmanilor noștri, **următoarele :**

Nu poate nimeni să omoare atâția dintre noi ,

câți suntem în stare să murim pentru credința noastră.

Dar nu această dovadă trebuie să dea Mișcarea Legionară astăzi : a dat-o ieri , va da-o mâine.

Ea trebuie să facă astăzi dovada ÎNTELEPCIUNII și dovada ORDINII .

Atitudinea noastră față de guvernul naționalist , din primul moment al venirii sale la cârmă

și până astăzi, când **ne aflăm fără nici o vină în fața a două morminte**

și a **câtorva sute de oameni loviți și însângerați**, este cunoscută.

ACUM :

Mișcarea Legionară, cu inima însângerată și îndoliată,

nu răspunde provocărilor nelegiuite , la care a fost supusă.

După cum **nu răspunde nici atacurilor** date, în același timp cu guvernul ,

de către partidul liberal. Atacați cum vreți , loviți cât puteți.

Noi nu avem nimic de răspuns și nu vă fie teamă de nici o reacțiune.

Le faceți acestea pentru voturi ? **Pentru 6 luni, un an sau doi de guvernare ?**

Ei bine, **rog pe toți dușmanii noștri** , pe cei ce ne-au ucis camarazii , **să afle că**

MIȘCAREA LEGIONARĂ S-A RETRAS DIN PROPAGANDA ELECTORALĂ.

[-----]

Noi nu voim să împiedicăm guvernul la opera lui de guvernare . Iată, noi ne dăm în lături.

Calea vă este deschisă și liberă. Nimeni n-o să vă facă nici un rău .**Guvernați în pace .**

Să știți, însă, că **nu vă uităm nici o dată** , că mâna noastră zădarnic veți căuta-o ,

că ochii noștri vă vor privi așa cum trebuie.

Mișcarea legionară nu are de cerut nimic de la dvs . Nu are nimic de reclamat.

Puterile vrăjmașe din afara hotarelor sau din lăuntru, care-și-nchipeie că

legionarii le pot face jocul printr-un început de răsmeriță,

le răspund că se înșală "

CZCodreanu / 8 febr.'38

27.) Armand Călinescu , Însemnări .../ atmosferă , culise , audiențe la Rex/ 1-9 febr. '38

[LD : Fără nici o îndoială , cei **4 oameni politici care au pus la punct , în forma finală ,lovitura de stat :Carol , Tătărescu , Călinescu ,Urdăreanu .**

Numită chiar așa , de către Călinescu , hotărînd :

guvern , administrație locală , proclamație regală , stare de asediu , dizolvarea partidelor .

Ce este de comentat , ca nuanță , la acest **episod secret** , consumat în **taina casei regale ?**

Visul nutrit de Carol , încă din 1930 , la venirea în țară și urcarea pe tron ?

Evoluția și jocul dublu făcut de Tătărescu , devenit prim-sfetnic , după moartea lui Duca ?

Ambiția lui Călinescu de a deveni favorit regal , în bălbâiala politică din toamna 1937 ?

Pericolul iminent al unei lovituri dată de Gardă , de **Codreanu ?**

Adversitatea și dușmănia , fără preget , dintre PNT-PNL , cele două partide democratice ?

Maniu ? Iorga ? Vaida ? Brătienii ? Cine și cum a fracturat clasa politică românească

de s-a ajuns la **dictatură** ? La aceste întrebări , **categoric nu există un singur răspuns .**]

Armand Călinescu / 1-9 febr.38

▣ **Garda de Fier - violențe-contra violențe .**

* **Notă : CZCodreanu**

[LD : coroborez cu doc.G de F .Am în față ambele variante (Gardă - Guvern) .

Le voi da pe amândouă . Cum poate fi stabilite **răspunderile și vinovățiile ?**

Cel puțin două -trei adevăruri relative și subiective.

Este greu de stabilit cu exactitate : **cine încalcă legea , cine pe cine provoacă ?**

Ce s-a întâmplat , știm . Ce s-ar fi întâmplat dacă Garda nu era stăvilită , nu vom ști nici o dată .

Analogia cu sept.'40 - ian.'41 , este forțată : alt moment , altă conjunctură geo-politică ,

alți conducători de stat , alți lideri ai Gărzii . Mă întorc la acel început de an '38 .

Regele ? Armand Călinescu ? Urdăreanu ? Antonescu ? Goga ? sau ... **CZCodreanu ?**]

1.febr. : întocmește **2 circulare** : una către prefecți (a lui) , una către PNC

(semnată și de Goga) în care **se cere ordine .**

2. febr. : / în audiență la Rex , **acesta îi vorbește de incidente cu Garda** (Bacău)

că **Prat Soutzo primește gardiști** și trebuie prevenut ;

crede **că nu vor putea mântui cu Garda .**

" Întreb dacă putem face uz de arme .Răspunde da . Aduagă să uzăm și de gaze ..."

/ **Urdăreanu** îi spune că la el au venit 2 industriași care i-au propus **" guvern național "**
cu **liberali și național-țărăniști .**

3. febr. Are întrevvedere cu **Goga și g-ral Antonescu** , pentru a vedea ce trebuie făcut

cu Garda . **Antonescu cere aplicarea legii** . Guvernul vrea măsuri ,

dar să nu facă uz de arme , ci să aresteze .

"Întreb unde punem atâția oameni . **Îmi spune să-i punem în cazărmi ."**

6.febr. **Incidente cu gardiști la Ilfov . Jandarmii trag și omoară un gardist și rănesc alți trei .**

Călinescu îi spune lui **Urdăreanu** să nu se cenzureze nimic ,

și să se publice rapoartele incidentelor . **Urdăreanu** întreabă pe **Rege** , și este de acord .

7 febr.**Audiență la Rege** .Raportez incidentele din ajun : **2 morți legionari împușcați de**

jandarmi . Rex răspunde : **< La asta te așteptai >** [-----]

[**Comuniștii...]**

Incidentele din Prahova . Caracterul lor . Aceleași **trupe ale comunismului ca în 1933 .**

Toți muncitorii din fabrici . Aceleași fenomene . Aceleași metode . Rectiunea .

[**Legionarii ...]**

Incidentele din Ilfov .Era de așteptat . Știam de mult că **suntem în dilemă .**

Dacă nu trăgeam , sântem înfrânți moralmente . **Dacă tragem** , facem victime

și unii au să se impresioneze . **Chestia înmormântării . Repetăm chestia Moța și Marin .**

[**infiltrații legionare în jandarmerie și armată** ...]

Infiltrații gardiste . Col.Dumitrescu despre **oșierii din București** . **Cazul Jilava** .
Indiscreția de la jandarmi . [-----]

Armand Călinescu / 6- 9 febr.38

▣ **Liderii de partide: Maniu - Brătianu - Iunian -Goga**

[LD : alt moment cu semnificație paralelă. Fiecare cu " adevărul " său .

Al cui adevăr era mai ... patriotic, mai bun , mai legitim ? Care este doza de subiectivism ?

Putea trece Carol peste ostilitatea și **acțiunea anti-carlistă a lui Maniu ?**

Putea Tătărescu, țintă predilectă a național-țărăniștilor în ultimii 4 ani ,
să dorească colaborarea cu ei ?

Ce valoare mai însemna "**dizidența**" lui Călinescu ,
în condițiile când **Maniu " întoarcea foaia " ?!**

Dar Vaida, Iorga, Argetoianu, Iunian , Goga ș a , ș.a ?

Era , oare , numai **exclusiva vină a lui Carol** că reușise să-i învrăjbească și
să-i arunce în direcții atât de adversare ? Și , oare , **aceste adversități** , acumulate ,
erau de natură politică , doctrinară ? sau țineau de **natura general - umană ?**
sau reflectau un **mental specific românesc ?**]

Urdăreanu îl informează că **Maniu a depus un Memoriu contra Gărzii**

și că **Dinu Brătianu a cerut audiență la Rege în aceeași chestiune.**

"Înțeleg că deja **se pregătește altă formă de guvern.**

Extraordinară mobilitate ! Unde vor ajunge pe această cale ? "

[-----]

Convorbire cu Iunian .Recunoaște că **partidele sunt uzate** .Îngrijorări de Gardă .

Partidele liberal și n.ț , complet uzate și demoralizate . [-----]

Dejun la Goga cu Antonescu . Goga vrea să pună regelui , **chestia de încredere.**

Urdăreanu îi spune că a discutat cu **Goga** , care i-a cerut să nu-i **împlante cuțitul prin spate** .

[-----]

Armand Călinescu / 7 febr.38

▣ **Audiența la Rex : guvern de autoritate militară fără partide**

[LD : Percepția lui Călinescu. Regele sondează diverse variante;

pare că mai vrea să folosească partidele .

Nu pare hotărât la dictatură personală și militară .

Călinescu i-o propune și argumentează. Grea meseria de rege !]

Regele îl întreabă dacă **e bine să se facă alegeri ?**

Ce vor face **dacă Curtea de Casație anulează decretul ?**

[**cel cu dizolvarea parlamentului și modificarea legii electorale**]

Răspunde : "**...dacă guvernul** **Maiestății Sale** are cădea de la putere **trântit de Casație** ,

după ce alt guvern a căzut trântit de popor [**guv.Tătărescu , dec.'37**]

lovitura ar merge mai sus [**șah la Rege !**]

Regele îi vorbește de **schimbarea constituției** , de un posibil **guvern girat de**

" omeni de suprafață " (ca miniștri) , și **cu oameni tineri** care să lucreze efectiv .

[**din nou la formula Iorga , guv. " de tehnicieni "** , ca în 1931]

Răspunde : "**... pe planul actual și al partidelor compromise** ,

nu se va putea împiedica Garda de Fier .

Dimpotrivă, **recomand o formulă în afară de partide** .

Constituție... administrație preluată de militari și apoi referendum "

[**un fel de dictatură regală militară**]

Îl întreabă pe rege dacă are formula , și acesta îi spune că **nu ar fi posibilă înainte de 10 zile.**

Armand Călinescu / 7 febr.38

▣ **Urdăreanu (Rex) : viitorul guvern** .

Văd pe Urdăreanu care îmi spune că a discutat cu **Goga** , care **i-a cerut să nu-i împlânte cuțitul prin spate** și întreabă **dacă să meargă la rege**. **I-a răspuns afirmativ**.

Discutând apoi cu mine, **îmi spune planul** .

Un guvern sub prezedinția patriarhului , cu **toți foștii primi-miniștrii** , fără portofolii.

Apoi : **Micescu** -Externe, **g-ral Antonescu** -Armată , **eu[Călinescu]** -Interne

- un moment a fost vorba să trec la Externe , dar regele a spus:

<mai aproape îmi e cămașa de piele , decât Geneva ! >

Apoi **Ghelmegeanu** și **Potârcă** , **Inculeț**, **Cancicov** etc .

S-ar face un Consiliu de Coroană , s-ar da o proclamație către țară și s-ar pune în vacanță partidele .

Armand Călinescu / 9 febr.'38

▫ **Regele , Tătărescu, Călinescu, Urdăreanu : planul loviturii de stat**

[LD : Fără nici un echivoc, fără îndoială , **cei 4 oameni politici care au pus la punct , în forma finală ,lovitura de stat .**]

Sunt chemat , la ora 3,15 , de **Urdăreanu** . Mă introduce la rege , în locuința din dosul palatului , deși eram în vestiar . **Găsesc pe Rex cu Tătărescu** . Acesta spune imediat :

< **Regret că nu am avut un om ca Armand Călinescu ca colaborator . Aș fi fost fericit** . >

Rex spune : < Pe d-ta , d-le Tătărescu , mă bizui în comitetul de patronaj , iar pe Călinescu mă bizui în guvern . >

Trecem în altă cameră și **ne așezăm în jurul unei mese** :

Rex în cap, Tătărescu la dreapta , eu la stânga și lângă mine Urdăreanu .

Examinăm problema loviturii de stat .

Guvern compus din **Comitet de patronaj** (foști prim-miniștri) , **cu patriarhul președinte** ,

apoi : titular **eu**, la Interne , **Micescu**, g-ral **Antonescu**, **Victor Iamanadi** ,**Cancicov**, **Savu** , **Cămărășescu** , **Voicu Nițescu** , **Andrei Rădulescu**, g-ral **Florescu** ...

Administrația luată de **coloniei** , în județ .

Proclamația rex , apoi **stare de asediu** , **dizolvarea partidelor** .

Dezbateri până la ora 6, 30 , stabilind **programul** pentru **ziua de 10** .

Armand Călinescu / 1- 9 febr.'38

28.) **Armand Călinescu (Interne) , Demisia lui Goga , 10 febr.'38**

10 februarie. **Goga e chemat în audiență . Rex îi spune că trebuie amânate alegerile .**

Goga își dă demisia .

Sunt convocați **foștii prim-miniștrii** .Seara **se constituie guvernul nou**,

sub **președinția Patriarhului** . La 1 noaptea se ține la palat , **Consiliul** sub președinția regelui .

Proclamația, ofițeri ca prefecti etc etc etc...

Armd.Călinescu / 10 febr.'38

29.) **Aprecieri ulterioare despre guvernul Octavian Goga , 27-28 iunie '39 , retro'**

[LD : ține cont că ei nu mai erau oameni de partid...ci pioni de bază ai regimului carlist]

Armd.Călinescu (DAD, M.O. 7,27 iun.'39 , p.135)

N.Iorga (D.S., MO .9, 28 iun.'39 , pag. 190)

Vict.Iamandi (DS, MO 9,28 iun.'39, p.195 ș.a.)

Armd.Călinescu (prim -ministru) / 27 iun.'39 , retro 'dec.'37

▫ **Guvernul Goga = ultima încercare a guvernării prin partide .**

Guvernul Goga fusese **ultima încercare a guvernării de partid**,

bazată pe **preferința generală pentru ideea națională**

ce se degajase din manifestările populare în **alegerile din decembrie '37** .
Dar , remaraca el, **procesul de disoluție social-politică era prea avansat** ,
pentru a se mai putea stabili ordinea. Fostul ministru de Interne în respectivul cabinet susținea că
în sânul partidelor nu se mai întrevădeau soluții de rederesare ,
în sensul **marilor interese de stat** .

Se ajunsese la câte **1000 - o mie!**- de întruniri publice pezi ; la adăpostul libertăților
individuale , **elemente suspecte ațâtau spiritele** ; o **armată întreagă era mobilizată pentru**
menținerea ordinii publice ; în **depozitele băncilor** , în câteva zile, **se retrăseseră mai multe**
miliarde de lei . Și atunci - mărturisea el în noua Cameră , " **am socotit** că o datorie de
patriotism îmi impune **să informez exact pe Suveranul meu** despre situația reală din țară "
Criza internă, din păcate , a **coincis semnele prevesitoare** ale unor
mari frământări europene ." **Eram slăbiți** tocmai în clipa în care **peste fruntarii se adunau**
nori și se ridicau probleme , care puteau pune în joc interesele româneli "
" **Ce s-ar fi întâmplat** dacă evenimentele internaționale **ne-ar fi surprins în acea stare de**
divizare a forțelor și de depresiune sufletească ?
Care ar fi fost posibilitățile noastre de rezistență ?
Oare slăbiciunea noastră nu ar fi încurajat adversitățile ?"
////////////////////////////////////

Nicolae Iorga (senator) / 28 nov.'39, retro , dec.'37

▣ **Pericolul Gărzii de Fier**

După părerea lui Iorga, **vinovăția mare a guvernelor** , în deceniile de după unire,
nu a stat în legile rele sau în actele de guvernare .

Păcatul lor mare a fost, pe de o parte , **că au îngăduit " maimuțărirea periculoasă**
a lucrurilor din afară , care nu puteau fi introduse la noi și care nu se puteau actualiza aici " ,
pe de altă parte , **că au îngăduit " oricărui îndrăzneț să devină stăpânul străzii**
și să amenințe cu moartea pe oricine i-ar fi stat în cale "

▣ **Guvern Tătărescu II**

Vorbid despre situația creată la **sfârșitul anului 1937** , Iorga că **regele a vrut** , mai întâi,
un minister nou , deoarece se isprăviseră cei patru ani ai legislaturii liberale.

Dar "oamenii de bine" l-au sfătuit **să păstreze același guvern [Tătărescu]** ,
cu toate lipsurile lui, deoarece " **ce venea altfel era mai rău decât atât** " [**aluzie la PNȚ**] .
S-a intenționat atunci un guvern din câteva personalități liberale ,
împreună cu **câțiva vaidiști și iorghiști** (el, Iorga , era în străinătate)
și ... **s-au declanșat alegerile cu rezultatele cunoscute** .

▣ **Alegerile din dec.'37**

Vorbind despre campania electorală din dec.'37 , Iorga releva faptul că
nici o dată țaranul, în simplitatea sa, **n-a fost mai exploatat decât atunci , de legionari** ,
"Acești băeți tovarăși de mâncare , tovarăși de băuturi , tovarăși de dureri și sfaturi "
care , printr-o **propagandă mistică, nesănătoasă** , promiteau orice , **dacă ajung la putere** .
Rezultatul ? **..." Țara s-a trezit deci cu 60 de deputați ieșiți ca din fundul pământului "**

▣ **Guvernul Goga**

După Iorga, **aducerea guvernului Goga s-a făcut în credința că** , fiind " **guvern de dreapta**" ,
însemna totuși altă dreaptă decât a "oamenilor revolverului "
Dar , pripindu-se , anunțându-se intențiile , **alarma fusese dată** , când se cerea o mare discreție.
În acele împrejurări - mărturisea Iorga ,
regele a chemat factorii politici la acel Consiliu din febr. '38 .
////////////////////////////////////

Victor Iamandi (ministr. Justiției) / 28 iun.'39 , retro '39

▣ Pericolul G de F

" Vorbind despre **manifestările extremiste** cunoscute în România, **bifurcate** în cunoscutele titulaturi "**de stânga**" * și "**de dreapta**", el le considera mult mai primejdioase pe cele de dreapta ,deoarece se serveau de religie , ca mijloc de propagandă , iar în acțiuni fploseau forme și meode de incitație a unei mistici lipsite de logică .

* Notă.-

El semnala faptul că **extremismul de stânga** se manifestase în anii imdeiați după război , dar că specularea unor **teorii " în numele comunismului "** , nu au putut antrena țărănimea individualistă ,legată de proprietatea pământului . -----

Făcând parte din toate guvernele care s-au perindat între 1933-1939 (exceptând cele 42 zile ale guv.Goga) **Iamandi** se considera legitimat să cunoască atât **evoluția mișcării extremiste de dreapta** , cât și **atitudinea diferiților factori de răspundere** față de manifestările ei .

Relevând că , încă **din 1934** , se găsea , din acest punct de vedere , **pe aceeași poziție cu Armand Călinescu** (pe atunci membru marcant al PNT) , el evoca toate **sforțările care s-au făcut** pentru ca **mișcarea legionară** să nu mai fie folosită ca **masă de manevră * *** , cât nu era prea târziu .

** Notă.

Făcând apel la sinceritate și adevăr , **Iamandi recunoștea că oameni politici** , deprinși să-și aranjeze situațiile în "**combinații de culise sau intrigi ușor de plasat**" , **speculasera** ,o bună bucată de vreme, **mișcarea legionară** , în scopul lovirii adversarilor . -----

▣ Discreditarea partidelor

În preajma alegerilor din 1937 , " se ajunsese la **discreditarea reciprocă a tuturor oamenilor** care alcătuiau **clasa noastră conducătoare**"

Într-o vreme când **critica a fost înlocuită de calomnie** , când **lupta de idei se rezuma la defăimări , insulte și injurii** , a fost oarcum firesc - dar nu și pozitiv - faptul că "**sistemul supralicitării demagogice**" să fie practicat de toate partidele politice , mărint **haosul și neîncrederea în clasele conducătoare** .

Pe acest fond **s-au dezvoltat mișcările extremiste** .

▣ Guvernul Tătăărăscu ? -Bine că a fost înfrânt !

▣ Puternicul curent pro-gardist

Victor Iamandi declara chiar că "**a fost un bine pentru țară și pentru noi toți că guvernul de aunci [Gh.Tătăărăscu , din care făcuse parte] n-a izbutit să ia cota de 40 %** care i-ar fi asigurat o majoritate parlamentară și **s-a ajuns** , în urma acelu rezultat , **la plecarea de la cârmă ."**

Explica acest paradox prin faptul că , **până în 1937, unii mai credeau că extremismul de dreapta era superficial și de suprafață .**

Ori, la alegeri , s-a vădit nu numai că o parte din opinia publică se îndreaptă spre el, ci însăși aparatul de stat , de sus până jos, înclina spre această direcție .

Dacă PNL , în 1937, ar fi întrunit cota de 40 % și ar fi continuat să guverneze, un an doi- după opinia lui Iamandi - ar fi fost timp suficient ca mișcarea extremistă de dreapta să se pregătească , pe cale legală - avea doar 60 de deputați ! - venirea la putere.

▣ Slăbiciunea, lașitatea , burgheziei

▣ Opoziția duplicitară : PNT , PNLg

Dialogând cu Iorga (care nu vedea un periol în prezența lor în Parlament, socotind că s-ar fi soldat cu discreditația lor)

el îndemna la realism , insinuând, cu amărăciune, lipsa de curaj a burgheziei , slăbiciunea și lașitatea ei în anumite împrejurări .

" În momentul acela [10 febr.'38] toți eroii de astăzi [Maniu, Lupu, Brătienii]

care au început să vorbească de libertățile publice , erau la pământ de frică .

Se adunau pe ascuns , în câteva case particulare din București , și nu vorbeau decât de primejdiile care vor veni de pe urma acțiunii teroriste a extremiștilor și de imposibilitatea Stratului de a face față unei situațiuni de o extremă gravitate "

Este motivul pentru care el recomanda ironic să nu se ia în serios acei "protestatari " , și proliferarea unor " legende " în opinia publică

[evidentă referire la Iuliu Maniu , Lupu, Mihalache.]

În acel context , el demasca un alt " pretins reprezentant al tradițiilor țării " , pe Gh.Brătianu, care nu se ridicase la însemnătatea și valoarea numelui istoric ce-l purta,

semnând, alături de șeful PNȚ , același manifest electoral cu șeful mișcării extremiste .

▪Guvernul Goga

Iamandi , vedea în formarea guvernului Goga o experiență

făcută pentru " a da satisfacție unui sentiment legitim " din sânul maselor sănătoase ale opiniei publice , orientate spre un " naționalism mai accentuat "

El adăuga, însă, imposibilitatea lui Goga de a stăpâni situația,

invocând mărturia fostului său ministru de Interne - Armand Călinescu - care intuise că ,

dacă s-ar fi ajuns din nou la alegeri, ele ar fi constituit " epilogul unui adevărat război civil "
Călinescu, Iorga , Iamandi / iun.'39 / retro